

SOKOL SYDNEY
VEŠTNÍK
AUSTRALIA

ČERVENEC / SRPEN 2008

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

7 ST PAULS ST, RANDWICK NSW 2031

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
POSKYTUJÚCA SLUŽBY V ROZLIČNÝCH
OBLASTIACH PRÁVA, VRÁTANE
EMIGRAČNÉHO.**

**Právnu poradu si môžete zaistiť na:
TEL: (02) 9399 9374 MOB: 0423 056 884
FAX: (02) 9326 6012
EMAIL: eberntsen@optusnet.com.au**

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

**Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210**

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

WHITE CHRISTMAS / NEW YEAR TOUR
VIENNA – BUDAPEST - CESKY KRUMLOV - PRAGUE - BRATISLAVA
20 Day Luxury Tour Departs 25 December 08

Flying EMIRATES

\$9,700 pp twin share ALL INCLUSIVE

Book by 30 May and SAVE \$400 PP

It is my pleasure to invite you to experience an unforgettable 20 day luxury tour discovering the Imperial Capital Cities of old Europe - **Budapest, Prague, Vienna, Bratislava** and the Medieval **Cesky Krumlov**.

Our Tours are unlike any other and unless you try it, you won't believe that a European holiday could be so personally rewarding.

Unlike other standard tours, my specialized tours are a collection of unique experiences and insights that you can enjoy as I am a native of former Czechoslovakia and fluent in the languages of all the destinations that we will visit. I am able to show you the hidden beauties of each of the cities that to the individual traveller would remain unknown. I accompany each group and guarantee you a hassle free holiday. Everything is organized for you and with over 10-year experience the tours have been specifically designed to accommodate your needs. We don't rush, start all our sightseeing at 10 am, staying 4 nights in most locations and always providing time for individual sightseeing and shopping. Please take the time to view the attached client testimonials written by our travellers.

The itinerary in each city is superb making for a varied up market and exclusive experience. Our itineraries include opera, concerts, theatre, New Year's Eve celebrations, spa treatments, cruise on the River Danube, visits to Palaces & Parliament House and so much more. There are dinners with an array of local entertainment including gypsy music, harp or jazz as well as comprehensive sightseeing tours, Christmas Dinner and a New Year's Gala Dinner with all night entertainment.

The tours are renowned for the sophistication and variety of cultural experiences on offer. In **Prague**, we will attend the stunning **Prague State Opera**, which first opened its doors in 1888 and enjoy a performance of **Puccini's La Boheme**. Here we will also attend the unique **Black Light Theatre** that brings magic to the world stage. In **Vienna** we'll enjoy a world class concert of **Mozart & Strauss** combined with dinner at the famous **Kursalon** where Strauss family celebrated their greatest triumphs. At **Schönbrunn Palace** we'll admire the apartments of Emperor Franz Joseph and Empress Elisabeth.

In **Budapest** we'll welcome the **New Year** with a **Special Gala Dinner** with entertainment and local traditions and the following day we'll enjoy a **New Year's Day concert**. All this in the comfort of our luxury Spa hotel on the historical Margaret Island located on the river Danube that divides Buda & Pest. Here, you can benefit from the thermal pools and rejuvenate with two Spa Treatments! We'll enjoy the Grand city, including the impressive **Neo Gothic Parliament House** where the Crown Jewels are displayed. In the evening set sail on a **Private cruise** on a spectacular Danube to see Budapest in all its illuminated glory.

This is a 20 day Escorted European Tour in style. You will be staying at 4 & 5 star centrally located hotels with daily buffet breakfast and dinners including Christmas Dinner in Bratislava. Each city has comprehensive sightseeing tours with all entrance fees included. Enjoy Opera & Theatre in Prague, Concert in Vienna, New Year's Gala dinner with entertainment in Budapest. Enjoy cruise on the Danube & relax with 2 Spa treatments & Spa facilities at Budapest luxury Spa Hotel. Airfare, Tax, Tipping on tours and Portage are all included. This is an Extraordinary Experience at \$9,700 pp twin share.

Single Room Supplement \$1,400 Business Class Upgrade: \$5,450

Don't hesitate to call me if you'd like to know more. I hope you can join us and look forward to hearing from you. And, remember I am not just selling the tour, but going with you. I will accompany you and give you my personalised attention.

With warm regards,

Eva Santo
Director / Tour Leader

Contact Details

Phone: (02) 9449 1786

Mobile: 0419 999 565

Email: eva@spatours.com.au

+++++
České mše se konají v 11.30 ve Strathfieldu v kostele svaté Marty každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.
+++++

SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN. VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886 nebo PETRA ČERMAKA tel 02 9981 4765

H. G. Mayer & Co.

METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED
ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS

Phone: 9707 1833

All Mail to:
P.O. Box 58
Yagoona 2199

Cnr Dutton St, & The Crescent,
Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2008 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2008. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „Sokol Sydney Ltd“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

Příspěvky 2008	\$ 25.00
Příspěvky 2007 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu	\$
Celkem	\$

VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD, 16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.

Z PERA STAROSTY

Milé sestry, milí bratři, ani se mi nechce věřit, jak ten čas utíká. Co jsme za právě uplynulé dva měsíce v naší sokolské budově dokázali?

Plánovalo se již dlouhou dobu „udělat úklid“ v místnosti, které se říkalo nářadovna. Toto se opravdu stalo skutkem v sobotu 21. června. Vyházelo se hodně nepotřebných věcí, které se již mnoho let nepoužívaly. Místnost se může konečně využít na hraní „ping-pongu“ i jako posilovna. Sestrám a bratřím, kteří se zúčastnili na úklidu srdečně děkuji.

Za poslední dva měsíce jsem neviděl v sokolovně mnoho dětí s rodiči; asi proto, že je zimní období. Doufám, že začnou zase pravidelně přicházet, až se oteplí.

Od prvního července tohoto roku jsou v platnosti nové zákony týkající se „Liquor, Gaming and Racing“ – „The new Liquor Laws“. Prováděcí předpisy s podrobnostmi zatím nebyly uveřejněny.

Vřele děkuji všem členům i hostům za finanční podporu našeho Národního domu a jeho provozu.

Nazdar Jan Jelínek

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel nás stojí 24AUD a bude co nevidět opět zvýšené. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$505; fond na údržbu Národního domu \$55. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2008 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2008**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2006 a mnozí za rok 2007.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2008.

Vydání: celkem \$7,312.99 z toho žádné mimořádné.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.5.2008 do 30.6.2008:

Eliáš K Dr	25	Dohnal J	50	Newman M	25
Sobek D	25	Ilájek J	35	Slezáček I Dr	40
Tůma M	50	Grotte F	50	Altová M	45
Hajdová J Dr	25	Muchová L	25	Hapl R	15
Pohl A	25	Savet M	50	Koláček P	25
Šťastná E	25	Engelman P	25		

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086**.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme používejte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

Hledám spolužačku ze základní školy jménem Anna Čirská. Její rodiče s ní emigrovali do Austrálie r. 1967 nebo 1968. Od té doby o ní nemáme jakékoliv zprávy. Je prosím nějaká možnost, jak mi pomoci s hledáním? Ing. Oto Nový Mládcova 84 Zlín arstudio@volny.cz
INFORMACE MŮŽETE PODAT PROSTŘEDNICTVÍM REDAKCE VĚSTNÍKU

S
O
K
O
L

S
Y
D
N
E
Y

★ 2008 ★
SATURDAYS

★ Kids ★
Oto 10
SOKOL STARS
+
VOLEJBAL

JULY	5. & 19.
AUGUST	2. & 16. & 30.
SEPTEMBER	13. & 27.
OCTOBER	11. & 25.
NOVEMBER	8. & 22.
DECEMBER	6. & 13.

V tomto srpnovém čísle Věstníku popřejeme **srpňáčkám a srpňákům, a těm, kteří se narodili v září.**

Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestrám, které oslaví své kulaté, nebo půlkulaté narozeniny v srpnu: 20.8. **Jarce Wellinkové,** narozené v Klatovech a **Haně Neužilové,** která se narodila v Benešově a byla členkou Sokola Sydney v devadesátých letech, než se vrátila domů, 27.8. **Ludmile Maříkové Stevens,** narozené v Plzni a 28.8. **Debi Stewart,** narozené v Casper ve Wyomingu.

A vše nejlepší našim bratřím, kteří ty kulaté nebo půlkulaté oslaví v srpnu a září. 8.8. bude slavit půlkulaté **Imre Demcsak,** narozený v Košicích a 12.8 oslaví své kulaté narozeniny náš exstarosta **Jarda Krejčík,** rodák z Prahy, 13.8. **Mike Papami-chael,** narozený v Nikosii na Kypru, 24.8. oslaví své půlkulaté pražský rodák **Jiří Kašpárek,** 29.8. **Michael Hrbáč,** rodák z Opavy, 7.9. **Ľuboš Mechel,** rodák z Kožušan u Olomouce a 19.9. bude slavit **David Nejedlý,** narozený v Československu a 30.9. **Pavel Válek,** narozený v Brně.

A těm dříve narozeným, našim seniorům i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevné zdraví: 2.8. sestře **Mileně Šetelíkové,** a o jeden den později 3.8 sestře **Milušce Černé** narozené v Praze, člence Sokola Smíchov I., 19.8. sestře **Olze Wachtelové,** narozené v České republice, 25.8. sestře **Věře Bonyhady,** narozené v Rychnově nad Kněžnou, kde také cvičila v Sokole, 6.9. sestře **Miruši Jelínkové,** která měla v naší sokolovně po léta svůj druhý domov, Miruš je rodačkou z Doubravky, 12.9. oslaví své narozeniny sestra **Liduška Maříková,** rodačka z Plzně, která cvičila od roku 1933 v Sokole Kařez. Dlouhá léta pomáhala při vydávání našeho Věstníku. A 25.9. oslaví své osmdesátédeváté narozeniny sestra **Marie Martinů,** která cvičila v Sokole Kdyně. Sestra Martinů je nejstarší seniorkou narozenou v tomto období.

A co naši muži – seniori? 30.7. oslaví své narozeniny bratr **Miloš Štefánek,** rodák z Děčína. Tam také začal cvičit v Sokole až do obsazení pohraničí v roce 1939. 19.8. bude slavit své narozeniny starosta Župy Australské bratr **Jiří Jelínek,** rodák z Bílého Kamene na Chrudimsku, 27.8. oslaví své narozeniny bratr **Jaroslav Hladík,** rodák z Prahy, chodíval cvičit do Sokola Vinohrady, kde také složil slib a kde byl zákem, dorostencem a mužem v letech 1931-48 a další je člen našeho redakčního trojlístku - 6.9. oslaví narozeniny autor „Tajů a krás českého jazyka“ a mnoha dalších reportáží a článků bratr **Bořek Šindler,** pražský rodák z Vyšehradu a po dědečkovi „Podskalák“. V Čechách cvičil v Sokole Dejvice a později v Sokole Curich. O rok a osm dní později se narodil 14.9. známý keramik bratr **Vladimír Tichý,** ač rodem Pražan začal jako žák cvičit v Sokole Buenos Aires a v letech 1935-37 v Sokole pražském. Cvičil na sokolských sletech 1938 a 1948. Pro naše nové členy snad jen zmínku, že je autorem keramiky sokola ve foyer naší sokolovny a také pamětní desky našich legionářů. Náš poslední oslavenec, bratr **Ben Doležel** se narodil 21.9. v Dřevohosticích. Chodil cvičit do Sokola Šatov, Župa znojemská a v letech 1955-56 byl členem Sokola San Francisco. Při čtení už hotového posledního Věstníku jsem zjistil, že tiskařský šotek se přestěhoval do éteru, kde mi zlomyslně zadržel dodatek k e-mailu, ničema. V dodatku byly další narozeniny, které prostě nedošly. Už v květnu, 12.5 oslavil své 87. narozeniny bratr **Bohouš Šárka,** rodák z Kňovic u Sedlčan. Ještě jako školák začal cvičit v Sokole Sedlčany asi od roku 1930; bratr **Ladislav Karpíšek,** vynálezce a spolužák Bořka Šindlera, narozený na Slovensku, oslavil své narozeniny 20.6., 3.7. oslavil své narozeniny **Paul Taylor,** rodák ze Žiliny a ještě jeden červenecový, 8.7. se narodil bratr **Jarda Dlask,** který letos oslavil svých osmdesát sedm. Stále přichází do sokolovny pomáhat nám se skládáním Věstníku. Bratr Dlask je rodák z Plzně a začal cvičit v Sokole Plzeň v roce 1928!! a cvičil tam jako žák, dorostenec a muž až do roku 1939. J.Z.

Hledám spolužačku ze základní školy jménem Anna Čirská. Její rodiče s ní emigrovali do Austrálie r. 1967 nebo 1968. Od té doby o ní nemáme jakékoliv zprávy. Je prosím nějaká možnost, jak mi pomoci s hledáním? Ing. Oto Nový Mládcova 84 Zlín arstudio@volny.cz
INFORMACE MŮŽETE PODAT PROSTŘEDNICTVÍM REDAKCE VĚSTNÍKU

POZVÁNKA

Sokol Sydney spolu s Australsko Slovenskou společností
v Lidcombe a Československým Country Clubem Vás zvou na

SRPNOVÝ PLES

u příležitosti 40. výročí příchodu druhé největší vlny
exulantů z někdejšího Československa do Austrálie

který se koná 16. srpna 2008 v 19 hodin

v North Ryde RSL Club roh Magdala Rd and Pittwater Rd

K tanci hraje hudba OZVĚNY

Menu

Antipasta s chlebem

Telecí řízek s bramborovým salátem

Okurkový salát, Rajský salát

Vepřová se zelím a knedlíkem

Zeleninová jídla podle objednávky

Zákusky, káva a čaj

**Vstupenky stojí na osobu včetně večeře \$ 40 je
nutné si je předem písemně objednat na adrese:**

Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Cres, Frenchs Forest 2086

Informace: contact@sokolsydney.com, Iva Masek(večer) 9907 6807,
Judith Dlask 9451 8630, Edita Berntsen 9399 9374

SRPNOVÝ PLES

16. srpna 2008 v 19 hodin

North Ryde RSL Club

TO: Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Cres, Frenchs Forest 2086

Objednávám vstupenek a přikládám šek / money order

\$..... (\$ 40 na osobu)

Jméno: Telefon:

Adresa:

*Nezapomeňte napsat jméno, adresu a telefon i na šek/Money Order
abychom vám mohli místa rezervovat a případně se s vámi ohledně
umístění u stolů spojit.*

GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY V SYDNEY

169 Military Road, Dover Heights NSW 2030, fax: 02 9371 9635, telephone: 02 9371 0860
e-mail:sydney@embassy.mzv.cz, website:www.mzv.cz/sydney

V Sydney dne 18. června 2008

Vážení krajané,

rád bych Vás upozornil na konferenci „**Krajané a exil: 1948 a 1968**“ a požádal Vás, abyste tuto informaci zveřejnili ve svých médiích, na internetu nebo jinak rozšířili mezi své členy - zahraniční Čechy.

Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů navazuje na Týdny zahraničních Čechů, pořádané v Praze letech 1998, 2000, 2003 a 2006 a ve dnech 16-17. září 2008 bude pořádat v Praze konferenci „Krajané a exil: 1948 a 1968“. Konference se uskuteční za podpory Ministerstva zahraničí ČR a ve spolupráci s Univerzitou Karlovou.

Jednání bude probíhat v prostorách Rektorátu Univerzity Karlovy, Ovocný trh 3, Praha 1, od 9.00 do 17.00 hodin. Přípravuje se i doprovodný program, jehož součástí bude např. vystoupení krajského folklorního souboru, návštěva Ústavu pro studium totalitních režimů atd.

Předběžnou účast a zájem vystoupit na konferenci mohou účastníci potvrdit na adrese: MKVZČ, K Zahrádkám 1289/4, 155 00 Praha 5, Česká republika, nebo na e-mail info@zahranicnicesi.com. K potvrzení účasti je možné použít registrační formulář, který je publikován na adrese: www.zahranicnicesi.com. Na této adrese jsou k dispozici další podrobnosti ke konferenci.

Děkujeme za spolupráci.

S pozdravem

Ing. Pavel Pitel
konzul

Č.j.: sine/2008-Sydney

10.7.2008, Sydney

Generální konzulát České republiky v Sydney si dovoluje opakovaně oznámit, že z důvodu snahy pomoci těm z našich spoluobčanů, kteří bydlí ve větší vzdálenosti od Sydney a mají problémy s návštěvou našeho úřadu během pracovního týdne, byly zavedeny úřední hodiny i v některé vybrané soboty v měsíci.

V měsíci září bude náš generální konzulát otevřen pro veřejnost v sobotu dne 6.září 2008 od 09.00 do 11.30 hod.

Tyto soboty budou vždy s předstihem oznamovány na našich internetových stránkách www.mzv.cz/sydney

Prosíme o zveřejnění této informace na nástěnce případně v krajském tisku.

Mgr.Vít KOLÁŘ v.r.
generální konzul

SOKOL - MALÉ DĚJINY VELKÉ MYŠLENKY

Kniha bratra Jana Waldaufa je k dostání (asi za AUD 30) v Tyršově domě na adrese Česká Obec Sokolská, Tyršův dům, ÚJEZD 450, 118 01 PRAHA 1. Tel. 257 007 365. Bohužel ji tam musí někdo pro vás koupit a poslat do Austrálie.

Žalov.

30. června zesnul jeden z našich nejznámějších sydneyjských krajanů. Jméno „**Miro Davis**“ bylo v padesátých a šedesátých letech v Sydney známo kde komu v české komunitě. Potřebujete pojistku? Obrátte se na Miro Davise. Ale jen málokdo věděl, že jeho skutečné jméno bylo Dlouhý, Miroslav Dlouhý. Nu, nebyl on sám kdo pocítil potřebu své české jméno Australanům zjednodušit a zpřístupnit. Mirek byl původem Pražák, a to Dejvičák a Dejvičák z Hanspaulky. Narodil se tam v roce 1922 jako syn stavitele Dlouhého a ten postavil možná půl Hanspaulky. Ne ty obrovské vily kolem Baby, spíše ty řady rodinných domků mezi Svatým Matějem a Bořislavkou – a těch bylo věru požehnaně. Mirek chodil na Hanspaulce do školy i do Sokola a po odchodu do exilu v Austrálii byl členem sydneyjské jednoty. Pravda, pojišťoval a pojišťoval, ale byla to veselá kopa a měl také spoustu jiných zájmů. Měl třeba i svou loď a s tou brázdil vlny sydneyjského přístavu. Hodně cestoval, a to prakticky až do poslední chvíle svého plodného a do plného doušku žitého života. Za války byl nasazen Němci do Berlína. Během pražského povstání byl členem Revoluční Gardy. Jeho pohřbu byla přítomna jeho třetí manželka, Kanaďanka Lisa. Jackie, starší dcera první manželky, nasadila při pohřební promluvě zprvu odvážný tón, ale její poslední slova rozloučení s tátou se rozplynula v slzách lásky. Mirek také holdoval trampingu a během pohřebního obřadu jsme slyšeli dvě tiché, melodické a s nemalým vkusem vybrané trampské a česky zpívané písně – a ty dovedly vehnat slzy i do očí všech přítomných Čechů, trampů netrampů. Za Sokol se důstojně se zesnulým rozloučil bratr Jiří Jelínek. Miro – sbohem.

V květnu se rozloučili mnichovští sokolové a sokolky se sestrou **Alenou Benešovou**, statečnou a odvážnou sokolkou, která zesnula v květnu ve věku 88 let v Mnichově. Před šedesáti lety byla odsouzena komunistickou justicí k trestu 25 let těžkého žaláře za odbojovou a protikomunistickou činnost. Surové výslechy vyšetřovatelů brněnské StB, rvačka s osmi estébáky u připraveného otevřeného okna, ani vymyšlená výpověď o spolupráci s CIA a ani soud s vyloučením veřejnosti sestru JUDr Alenu Benešovou, rozenou Ticháčkovou, nezlomily. Odvolala se, ale jako právnička tušila, že jí nic lepšího nečeká. Sama z okna tedy nevyskočila, ale našla si okénko ve značné výši nad věžeňským dvorem obehnané vysokou zdí a dráty, které slibovalo trénované horolezkyni možnost vydat v zahraničí svědectví o zvěrstvech, která páchal komunistický režim – a svobodu. S pomocí přátel, po večerním sčítání vězeňkyň, se improvizovaný plán odvíjel jako ve filmu. Vyšroubování žárovky, vypáčení okna, signály za zdí. Alena navázala trestanecký kabát na prádelní šňůru jako zátěž, přehodila jej přes zeď, její bratr odvázal kabát a navázal horolezecké lano. Byť jí síly v tu chvíli selhávaly, slanila jako blesk a po deseti dnech ukrývání po stodolách na Jižní Moravě ji přátelé převedli do americké zóny Rakouska. Tam se sestra Alena dozvídá, že svým útekem unikla trestu smrti. Sestra Benešová byla spolu se svým bratrem Vladimírem a bratrem Pejškarem spoluobnovitelkou mnichovského Sokola a vymyslela a vyjednala s obcí a s farou první návštěvu mnichovských sokolů Tyršova Oetzu. Účastnila se a cvičila na všech sletech Sokola v zahraničí. Čest její památce.

10. dubna 2008 v Praze zesnul **Zdeněk Mastník**. Z Československa odešel z politických důvodů už před Vánocemi 1947. V roce 1948 začal pracovat externě ve sportovním vysílání BBC, kde v roce 1952 získal trvalé místo. Mnozí naši čtenáři ho budou znát z pořadů „Volá Londýn – Týden v Británii“, kde ovšem vystupoval pod pseudonymem Pavel Holan. Byl přítelem našeho příspěvatele i čtenáře, bratra Stanislava Bertona.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

PROGRAMY "ČESKÉHO ORFEA"

Neděle 7. září 2008 ve 14 hodin:

Opera "Manon" Julese Masseneta podle románu "Manon Lescaut" Abbé Prevosta. V hlavní roli Renée Fleming, snad nejúchvatnější a nezapomenutelná role její celé kariery. Orchester a sbor Pařížské Opery z roku 2001. Trvání téměř 3 hodiny.

Neděle 5. října 2008 ve 14 hodin:

Film "Immortal Beloved", fiktivní příběh Beethovenovy lásky k neznámé ženě, vyjádřené v jeho neadresovaných dopisech. Londýnský Symfonický Orchester diriguje Sir Georg Solti, klavír Murray Perahia, sólisté Renée Fleming a Bryn Terfel. Filmováno v České republice roku 1994.

Neděle 2. listopadu 2008 ve 14 hodin:

Závěrečné představení tohoto roku začínáme operou Charlese Gounoda "Romeo a Julie" nafilmovanou na zámku Zvíkov r.2002. V hlavních rolích Angela Gheorghiu a Roberto Alagna, hraje Český filharmonický orchester, zpívá sbor České národní opery a Kühnův smíšený sbor. (1 hodina a 12 minut). Končíme koncertem pro klavír a orchestr Petra Iljiče Čajkovského č. 1 B-moll opus 23. Berlínské filharmoniky diriguje Simon Rattle, klavírní virtuos je Lang-Lang. Trvání 38 minut.

Představení se konají v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest.

Všechny pořady "Orfea" jsou vybírány s velikou péčí pro svou vysokou uměleckou úroveň tak, aby daly potěšení a trochu krásy do vašich životů. Těšíme se na Vaši hojnou účast!

CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě

15.30 - 16.30 hod. vždy v sobotu:

5. a 19. července; 2., 16. a 30. srpna; 13. a 27. září;

11. a 25. října; 8. a 22. listopadu; 6. a 13. prosince

Volejte Jane 0438 014 125

Milé sestry, milí bratři

V minulém roce v Oetzu vznikla myšlenka uspořádat slet Zahraničního sokola. Při diskuzích ve výboru župy vzešel návrh zorganizovat sokolské setkání členů ZOS v roce 2010 ve dnech 2.- 4.7.2010 v sportovní hale Rossmoos v Emmenbilcke.

Náplň setkání: turnaj v minigolfu, volejbalový turnaj, závody dětí, štafeta dvou generací, společné sletové skladby (např. Pisnička, Léto), společné historické skladby (např. kužele), podiové skladby, vystoupení folkloru, lidových tanců, taneční večer, výlet parníkem na Vierwaldstättersee, prohlídka Luzernu.

Ubytování: Jugendherberge Am Rotsee Luzern bunkr civilní obrany v Emmenbrücke hotel v Luzernu.

Sestry a bratři, možná, že i vaše jednoty souhlasí, že takové sportovní a společenské setkání patří k sokolskému životu v zahraničí. Sportovní hala není sletový stadion, skupiny cvičících jsou tedy menší. Náradí je v hale také. Soudím, že do konce letošního roku už budete znát výsledek rozhodnutí své jednoty, své župy. Těším se na všechny vaše odpovědi, na vaše další návrhy.

NAZDAR

Beatrice Jordan, náčelnice župy Švýcarské

Ahornweg 2, 6020 Emmenbrücke

Tel/fax: +41 (0)41 260 98, E-mail: georgigswissonline.ch

LETEM SVĚTEM

Létat z Kanady přes Paříž, přes dva mnichovské Sokoly, přes Vídeň a Nový Zéland - se zastávkou v Melbourne - do naší staré dobré Sydney není jen tak. A to jsem vynechal Spojené Státy Americké. Leč my Australané jsme na takové delší přespolní lety navykli, i když na ně zehráme. Zehráme leč přece jen se přivážeme a letíme. A vzali bychom to cestou i přes Buenos Aires, Limu, Santiago de Chile i Rio de Janeiro, ale v těch místech jako bychom neměli kamarády, tož tím směrem jsme dosud neletěli. Nevadí, co nebylo, může být. Připnout si tedy pro všechny pády padák - a do toho.

Před sebou mám publikaci se jménem **SOKOLÍK - TV SOKOL MNICHOV 2007/8**. Leskne se to, ba blyští se to, fotografie to má nádherné, barevné, krásné na pohled to je, ale přece obracím listy - a těch je nějak tak osmadvacet - s jistou obavou. Proč s obavou? Pokud to člověk může na tu dálku posuzovat, jsou v Mnichově přinejmenším dvě jednoty a protože už našinec zná a ví své, našlapuje raději jen tak lehoulince a na špičky. Nu, jak již podotknuto, jako výrobek tiskařský je ten Sokolík dílo čarované. Ale trochu mě mate to „2007/2008“ - že by to vycházelo jen jednou za dvě léta? Je sice na zadní stránce uvedeno, že Sokolík je zpravodajem Sokola Mnichov, ale jak často vychází tam uvedeno není, respektive hledal jsem tu informaci a nenarazil jsem na ni. Tedy nejen po špičkách, ale i poslepu. Píše se v tom Sokolíku o tom i onom a kdo má rád fotografie přijde si na své, je jich tam několik desítek, jedna hezčí než druhá - ale háček to zase má. Ony ty fotografie nejsou totiž většinou nijak označeny a popsány. Na titulní stránce vidíme fotografii sboru sokolských borců z roku 1905, a to pod hlavičkou Sokolská jednota Slovan, to je pravda, ale na třetí stránce je fotografie šesti sokolů v plné síle označených jako „Družstvo gymnastů, 1906“. Odkud byli a kdo byli, to je nám utajeno. Na ostatních fotografiích - a jsou to fotografie nádherné a historické - se jen většinou kocháme pohledem, ač na jedné z nich zříme sestru Marii Provazníkovou s jedním z obnovovatelů mnichovské jednoty z roku 1973. Dost místa je věnováno výletům do rakouského Oetzu, kde kdysi tragicky zahynul Tyrš a několik stránek je věnováno weekendu v Chouzavé „aneb starostův čuník“. Chouzavá je pryč, mimochodem, jisté místo u Mníšku pod Brdy. Na fotografii se domníváme patřit jak na starostu, tak na již vzpomenutého čuníka. Sraz onoho weekendového výletu byl na poměrně blízké Svaté Hoře. - Na další neoznačené fotografii vidíme nad podepsaným dopisem z osmého ledna 2008 presidenta Václava Klause. Ta označení nepotřebuje, ale trochu člověka zaráží, že ten dopis je uveřejněn až na předposlední stránce. To kdyby pan prezident napsal nám - a kterýpak prezident by nám psal sem do té dálavy, no řekněte - a to i kdyby přece jen napsal pár rádeček

nám, to bychom ho dali na čestné místo někam dopředu. Nu a na zcela poslední stránce Sokolika, tedy na rubu presidenta Klause, je „tip na výlet“ do Hudlic, rodiště Josefa Jungmanna. Nesmím ovšem neupozornit na fotografii sokolika továrníka Jindřicha Kolbena a na snímek „první tendrové parní lokomotivy ČKD vyrobené v roce 1900 s vlasteneckým sokolským pozdravem na dýmnici Na Zdar...“. Jako bývalý nasazenec z roku 1944 v Kolbence jsem prostě nemohl tento záznam pomítnout.

A došlo nám i druhé, červnové číslo **Čechoaustralana**. Nemohu si pomoci, a budíž mně zloba paní redaktorky Semenové milostiva, ono jakoby měl toho Čechoaustralana člověk plná ústa. Čechobrit? Čechokanaďan? Čechobulhar? Ale ta jakási moje nechť k tomu názvu – ale on je to vskutku název dokonale přílehavý, jen ovšem plnoústní – není rozhodně opodstatněna obsahem. Obsah je bohatý a zajímavý. David Placzek nám odhaluje běh svého života, zatím jen od dětství po vojákování v londýnské armádě. Glossa Miloše Ondráška nám dává nahlédnout do působení hobojsity „par excellence“ Jiřího Tancibůdka v Austrálii. Kdysi počátkem padesátých let jako pomocný dělník v jisté sydneyjské fabrice jsem se od jednoho dalšího pomocného spoludělníka, vydavatele knih, Jaroslava Nováka, dověděl, jak s Tancibůdkovými právě na lodi dorazili z Evropy - a od té chvíle jsem Tancibůdkovo působení pilně sledoval. Byl to jeden z těch Čechů, kteří Čechy v Austrálii skutečně důstojně reprezentovali a glosa Miloše Ondráška je tedy tím pozoruhodnější. – Všudy přítomný Stanislav Moc poutavě vykládá o „hospodě“ Karla IV v Třebotově na Berounsku a jeho vyprávění sem tam jen pokazí nevhodně peprné slůvko – tak například není právě nejvhodnější užít termínu „poblít se“ v povídání o Otci Vlasti. Ale to jen mimochodem. - Sama paní šéfredaktorka rovněž podpořila své druhé číslo nejednou živou a pádnou řádkou a zdá se, že Čechoaustralana se uchytlí a kořeny zapustí. Věstník mu přeje mnoho zdaru a hojnost čtenářů.

V **Kanadském sokole** z června tohoto roku jsou dvě skutečné perly. První se týká návštěvy Karla Gotta v Kanadě. Poukazuje se na to, že Karel Gott, „zlatý slavík komunistů“, byl v lednu 1977 prvním mluvčím na manifestaci v Národním Divadle, kde byla vyhlášena t.zv. „anticharta“. Kanadský sokol také poukazuje na nevhodnost návštěvy kanadských sokolů na jeho torontském koncertě. Člověka napadá hříšná myšlenka – což Gott, ale napopuzuje našince mnohem víc to, že strůjcům provádění diktatury proletariátu v naší zemi se neskřivil ani vlásek? – Na jiném místě, ale v podobné souvislosti, přináší Kanadský sokol i jinou zajímavost. Sokol JUDr.Miloš Kupka, emeritní místostarosta Sokolské župy Jana Máchala v Brně chtěl totiž uveřejnit v jedněch brněnských novinách informaci, v níž mimo jiné uvedl určitá čísla obětí diktatury proletariátu v republice. Například statisíce lidí v táborech nucených prací, několik set tisíc pronásledovaných a odsouzených našimi komunisty a tak dále. Tato Kupkova publikace končí touto úvahou: „Desítky let, které jsme prožívali po roce 1948, jasně prokázaly, že naši komunisté za druhé světové války nebojovali za návrat ztracené svobody a demokracie, ale za nastolení tzv. diktatury proletariátu! Za vládu, která přinesla nesmírné hrůzy pro statisíce mužů a žen...“. Tento Kupkův článek uveřejněn nebyl s tímto odůvodněním: Váš „článek nebudeme zveřejňovat, ani ne pro ten začátek, ale pro ten závěr... Obraťte se na jiný časopis, kde Vám rádi takovéto demagogické a sprosté hodnocení účastníků II.odboje rádi zveřejní...“. Kanadský sokol teď také uveřejňuje Kupkovu odpověď – a ta je eminentně zajímavá. Není zde bohužel pro ni místo, ale jsem si jist, že my všichni ostatní dobře asi víme, jak bratr Kupka odpověděl na výše citovaná slova zamítnutí.

Květnové/červnové vydání **Kanadských listů** je opět bohaté na zprávy, zprávičky, zajímavosti a pozoruhodnosti. Naše oko především zaujmou dvě fotografie dvou našinců z Austrálie. Historik, badatel a publicista „Stan Berton-Brzobohatý“ jak je uvedeno, se na nás usmívá po boku vnučky švédské hraběnky Posse-Brázdové a na jiné stránce na nás hledí voják v.v. pan Stanislav Jedovnický an přijímá vyznamenání za statečnost od českého velvyslance pana K.Pažourka. Jak už dobře víme, bystrému oku Kanadských listů hned tak nic neuteče. Nechybějí ani obvyklé rubriky o letcích, o životě krajanů, o parašutistech, o našich v USA - nu prostě co nenajdete jinde to si vyhledejte v Kanadských listech.

The January edition of the **American Sokol** reached me somewhat late – but there are two things in it which one cannot forgo. Firstly, there is a photo of a Gymnastics Champion from Sokol Stickney, presumably in California, with the Californian Governor Arnold Schwarzenegger – and such pictures are not quite so common. And, secondly, there is a Bulgarian Sokol card for a slet in Sofia in 1910. The Bulgarian

Sokol was then called „Yunak“ – and again, such pictures are rare these days. In the American Sokol from April/May 2008 there is a report, amongst other news, about the celebrations of a 100th year birthday of Sokol Karel Havlíček Borovský in Ennis, Texas. „The celebration weekend festivities concluded ... with the Sokol's annual exhibition featuring 3-year old to 75+ year old participants in the various Sokol classes and presentation of membership awards for years of Sokol KHB membership ranging from 5 to 70 years. A delicious potluck lunch with BBQ preceded the exhibition...“ we are told. Ten “potluck” zní skoro česky.

Na stole se mi nakupilo několik čísel **Vídeňských svobodných novin**, jedno dubnové, dvě květnová a jedno červnové. V tom dubnovém je velmi pozoruhodný článek o přednášce profesora brněnské Masarykovy university Bohuslava Klímy o jihomoravských vykopávkách v oblastech někdejší Velké Moravy - jakoby k doplnění informací rozsetých mezi námi v Austrálii nedávným návštěvníkem panem Skopalem o mikulčických vykopávkách. Je v tom čísle i zmínka o vídeňském provedení Janáčkovy Káti Kabanové a shlédáme tam také malbu Karlova mostu Oscara Kokoschky, který kdysi zahájil svůj dlouhý exil právě v Praze. Skoro sensační je zpráva o jmenování Lužického Šrba Stanislava Tillichu ministerským předsedou německé federální země Sasko. – V tom prvním květnovém čísle je i velice zajímavá zpráva o náhlém objeveném nalezení v Rakousku tři klavírních fug Leoše Janáčka. Byly náhodně objeveny v knihovně kláštera Cisterciánů v rakouském městě Rein. Protože Leoš Janáček prý složil asi 1500 fug, ony tři nově nalezené jsou pouhým zlomkem jeho tvorby, ale zpráva je to nicméně zajímavá. Pocházejí prý ze sbírky fug Josefa Chmelíčka, jím kdysi věnovanou právě městu Rein.- Druhé květnové číslo je též studnicí informací, a vyzvedněme alespoň jednu z nich – totiž tu, že Jednota Sokol ve Vídni XII/XV pořádá v sobotu osmnáctého října Moravské hody. Pozor tedy, Moravané australští, nepomeňte se na ně dostavit...- První červnové vydání Vídeňských svobodných novin pak přináší obsáhlou reportáž z každoročního sokolského setkání v malebném rakouském Oetzu s celou řadou snímků a s poukazem na to, že to bylo setkání již pětatřicáté.

Protože v této části Věstníku se zabýváme krajanským tiskem vycházejícím mimo hranice republiky, neměl bych se zde vlastně zmiňovat o Škrobu. **Škrob** je totiž zkratka pro Školní krounský občasník. Krounský? Krouna je totiž městečko, nebo snad městys ve východních Čechách a místní škola tam již od dvaadevadesátého roku vydává svůj školní časopis – Škrob. Ten nám posílá a naopak čte náš Věstník. Když si ale člověk přečte letošní květnové číslo Škrobu, nemůže se nepobavit, nepotěšit a nepoučit. Také jsem pochytil dva zbrusu nové výrazy – bleskáč a lyžák. Lyžák, jak se zdá, je nový termín mladých pro lyžařský výlet a bleskáč je výraz pro bleskový interview. Krounští mladí podnikli - podle záznamu Tomáše Sodomky - v únoru takový lyžařský zájezd do Daňkovic, kteréžto místní jméno nám toho mnoho neprozrazuje, a to byl asi ten jejich „lyžák“. „Bleskáč“, tedy bleskový rozhovor s ředitelem školy panem Josefem Kynclem, obsahuje celou řadu „otázek na tělo“ – nevíme ale, kdo se pana ředitele dotazoval a ty otázky na tělo mu kladl. Jak řečeno – Škrob je pln zajímavostí a je jistě vzorným školním časopisem.

Krajanským tiskem v zahraničí s radostí opět prolétal a z rozkazu šéfa Jaroslava Zahrádky se tak poučoval a bavil Bořek Šindler.

NAŠE DĚJINY A SOLUŇ Dáša Ptáčková

Čeští historikové jistě disponují fundovanými doklady o příchodu a působení soluňských bratří během trvání Velkomoravské říše. Já bych dnes jen ráda jako opravdový lajk vyrukovala se svým laickým pohledem na kulturní přínos mise bratří Cyrila a Metoděje, jejichž příchod na Velkou Moravu v červenci slavíme.

Všichni si dobře pamatujeme jak nám učitelé vyprávěli o slavném příchodu na Velkou Moravu a působení tam Cyrila a Metoděje. Jejich příchod si vyžádal sám velkomoravský kníže Rostislav v polovině devátého století přímo od byzantského vladaře Michala III a ten na tuto Rostislavovu žádost na Moravu vyslal dva bratry – a byli to možná jen bratři řádoví, nikoli pokrevní - znalé slovanského jazyka. Nám malým českým žáčkům samozřejmě nepřipadalo podivným, že v řecké Soluni nebo někde kolem ní ti dva věrozvěstové mohli pochytil slovanštinu. Slované to sice sami nebyli, jak

jsme se učili, ale slovanský jazyk jim cizí nebyl, už také proto, že dovedli velice umně vytvořit podle řeckého vzoru slovanské písmo, glagolici, na základě jimi znalecky odposlouchané mluvy. Tak přinášeli na Moravu slovo Boží, tedy křesťanství, mezi slovanské pohany ve Střední Evropě způsobem, jemuž obyvatelé Velké Moravy rozuměli. Jejich bohumilou prací kazili nejen Východní Frankové, ale nakonec ji zcela znemožnil vpád nájezdných Maďarů, jenž Velkomoravskou říši vyvrátil. Tolik si všichni ze školy pamatujeme.

Nepamatuji se ovšem, že by nám naši páni učitelé byli i dále také zdůraznili, že ten byzantský panovník Michal III sídlící v Konstantinopoli byl panovníkem obrovské východořímské říše, která přežila pád své sestry, říše západořímské, o nějakých tisíc let. Po celý západoevropský středověk existovala vlastně na jihovýchodě rozsáhlá říše, která do záležitostí Evropy západní zasahovala jen okrajově. V devátém století byl Řím, centrum té říše západořímské, již po čtyřista let pevně v rukou severních barbarů, Němců, kteří křesťanství šířili po Evropě východně od Labe ohněm, mečem a latinou. Teprve v době renesance, tedy nějaké to další století po příchodu Cyrila a Metoděje z kulturně vyspělé Konstantinopole, tehdy ještě Konstantinopole nemohamedánské, Turky ještě nezdořané, teprve v době renesance se západní středověcí barbari ovládající Řím počínali rozkoukávat po antice. Po antice a po tom obrovském kulturním odkazu, který oni v pátém století sami poničili, protože nebyli schopni vysoké antické kultury porozumět. Teprve na počátku renesance začínala tak západní Evropa dohánět výšiny východořímské kultury a vzdělání, které prošly érou císaře Justiniána a i jinými vrcholnými údobími, během nichž barbary zdeptaný Řím a římsí papežové se nemohli nijak měřit s kulturní úrovní Konstantinopole.

Zvolil si tedy tehdy velkomoravský kníže Rostislav dobře. Obrátil se na tehdejší skutečné centrum kulturního života v Evropě, na východořímskou Konstantinopol. Tam se už zřejmě tehdy vědělo, že je účinnější šířit křesťanství v řeči srozumitelné pohanickým lidem než do nich vtoukat novou víru latinou, které rozuměli, sice asi jen tehdy jakž takž, jenom zasvěcení kněží. Proč asi latinou? Ono v ranném středověku knih psaných v jiných jazycích mnoho nebylo, a řečtina byla jaksi jazykem konkurenčním, jazykem říše, kde římského papeže přestávali poslouchat a začínali pěstovat svůj vlastní druh křesťanství. To se také asi nehodilo východním Frankům, kteří pod rouškou šíření křesťanství pilně šířili i svou moc, jak již poznamenáno ohněm, mečem a latinou. Těmito prostředky podařilo se jim tak více méně vyhubit polabské Slovany. V říši východořímské byla situace jiná, tam se sice slovanskí barbari také tlačili na jih, avšak Řekové šli na to mazaněji a obraceli je na křesťanskou víru jejich vlastním slovanským jazykem.

Je tu asi i další prvek, který beze sporu musel zahrát svou roli v tom devátém století. Jak již vzpomenuto, křesťanská Konstantinopol se počínala odklánět od římské liturgie a od poslušnosti římským papežům. Kulturně tehdy vyspělejší východ asi nepokládal severními barbary podporované římské papeže za osobnosti jejichž výnosy je hodno se řídit a jim se podrobovat. Jak víme, kolem desátého století ten náboženský rozkol mezi Římem a Konstantinopolí vrcholil a došlo k odluce, kterou Řím nesl velmi těžce. I křížáci procházející do bojů ve Svaté zemi Konstantinopolí dávali křesťanům východního ražení svoje opovržení i odpor najevo dost nepokrytě a neostýchali se ani toto kulturní centrum evropského jihovýchodu napadat vojensky. Když Turci konečně v roce 1453 Konstantinopol dobyli, obsadili a přejmenovali na Istanbul, Řím asi slzy neronil. Pokud vůbec jaké slzy ronil, byly to asi slzy krokodýlí.

Z dnešního hlediska je nám ovšem jasno, že vítězství západního ritu v celé oblasti českých historických zemí bylo nakonec pro české království blahodárné. Nezapomínejme ale, že synové východní říše římské to byli, kdo vlastně založili v našich zemích písemnictví, že právě oni šířili křesťanství národní řečí a Římu trvalo dalších jedenáct set let dopracovat se k poznání, že to je řešení moudré. A kdoví jak by to bývalo bylo kdyby Turci byli bývali nedobyli Konstantinopol a nepronikli nakonec až k Vídni. Nebylo také jistě samo sebou, že slovanská liturgie se dlouho v Čechách udržovala a pěstovala v klášteře sázavském i jinde a že tak mocný a moudrý vladař jakým byl Karel IV, odchovaný na evropském západě, dal zřídit v Praze klášter „Na Slovanech“ a to už se psalo století čtrnácté. To, že příchod Cyrila a Metoděje do našich zemí je dnes poctěno státním svátkem je tedy velmi vhodným uznáním významu kulturního přínosu z evropského jihovýchodu již v devátém století, tedy v době, kdy západoevropský středověk byl ve srovnání s Konstantinopolí na kulturní výši předrenesančního barbarství.

Král-prezident Tchoř Edgar Dutka

Bývaly časy, kdy každá slepičí obec byla svým svrchovaným pánem; měla svůj dvůr a své smetišťe, kde slepice mohly svobodně a bez omezení hrabat, měla svůj dobrovolný tělocvičný oddíl (na plotě do zahrady) a také společné popeliště. Pro kvokající slepice měly pohodlné posady vystlané slámou, kde mohly v klidu sedět na vejcích a starat se o nový dorost a samozřejmě i hřadlo, na kterém společně hřadovaly. Obec řídil všemi vážený starší kohout. Co která slepice vyhrabala bylo její. Když zrnko našel kohout, svolal všechny slepice a sám rozhodl, jestli ho některé daruje nebo jestli ho slupne sám. Obce mezi sebou se dorozumívaly kokrháním. Když kohout na dvoře po ránu zakokřhal: My jsme tady! Máme se dobře! Hned se totéž ozývalo ze všech, i z těch nejbližších dvorů, co jich bývalo v obci.

Taková samostatnost se samozřejmě nemohla líbit skřítkům Estébáčkům a tak hned začali s tichou agitací. Vyhlédli si nejchamtivější a nejzravější slepice, tajně jim podsypávali zrní a vtoukali jim do hlav, že to mají od krále slepic. Slepice s nacpaným voletem chodily po dvoře a začaly rozhlašovat, že by chtěly krále, který by se jim postaral o bezstarostný zob a už žádné cavyky s jedním zrnkem, které kohout nakonec stejně slupne sám! (Což samozřejmě byla pomluva, mnohem častěji než on ho slupla některá z jeho favoritek!).

Zasetá nespokojenost nakonec vedla k svolání obecného sněmu. Skřítkci Estébáčci dokonale zmasírovali slepičí mozky, slepice svorně kdákaly, že chtějí krále. Ale když přišlo na to, kdo tím králem má být, nikdo nechtěl, aby jiný panoval nad ním, každý chtěl panovat nad jinými. Někteří zase nechtěli krále, ale prezidenta. Mezi kohouty začaly bouřlivé hádky a rozbroje a dokonce došlo i na kohoutí zápasy až peří létalo a krev kolem stříkala. To byla chvíle pro starého kohouta (který už dávno měl skončit na paprice!) (později se v archivu našel jeho vázací slib, kterým ten zrádce podepsal věrnost skřítkům Estébáčkům) (Za co zradil svůj rod? ptáme se dneska). Tak ten starý kohout navrhl, aby si zvolili mocného krále-prezidenta (aby se vyhovělo všem!) rovnou z ciziny, který bude všeobecně vážen a jedním dechem navrhl do té funkce Tchoře. Slepice se nejprve lekly – Tchoře!?, ale pak se vzájemně začaly přesvědčovat, že je to výtečná volba, že budou mít zubatého krále-prezidenta, silného pána, kterého se budou nepřátelé bát a který bude zárukou všeobecného klidu a pořádku. Hned pro něho utíkaly hlavně ty slepice „kterým podsypával“.

Tchoř si vylezl na střechu kotce, aby ho všichni viděli a s blahovolným úsměvem k nim držel královskou řeč. Sliboval, dobrotisko, že především zachová všechna jejich práva a starobylé svobody a že co nejméně bude zasahovat do jejich každodenního života. A naopak, bude je chránit proti náletům drzých luňáků, proti kunám, které jim pijí vejce i proti ničemným vrabcům, kteří jim drze uzobávají přímo u zobáku. Také sliboval, že z nejstatnějších kohoutů udělá své rádce, tajemníky a mnohé povýší do důstojnického stavu. To už se líbilo nejen slepicím, ale i přítomným kohoutům. S všeobecným radostným Kokodáák a Kikirikíííí posadili Tchoře na královsky prezidentský trůn.

Ještě si král-prezident Tchoř svůj stolec nezahřál a už měl chuť na hlt horké slepičí krve. Tchoř je tchoř. Ale jak to udělat, aby se hned neprozradil? Aby se mu jeho slepičí lid hrůzou nerozprchl nebo naopak, aby ho statní kohouti v jednom šiku z jeho zrovna nabytého království nevyklovali? Zeptal se svých tajných poradců, přidělených odborníků na sbírání důkazů k udělení trestu smrti za cokoliv. Aha, jo takhle se to dělá! I zavolal si král-prezident Tchoř statního tučného kohouta a přívětivě se ho optal: „Poslouchej, bratře, necítíš tu nic?“ Kohout takto přátelsky osloven odpověděl popravdě: „Vaše Tchoři Milosti, cítím tu strašlivý ale strašlivý smrad.“

„Přesně takovou odpověď smrdutý Tchoř čekal a samou nedočkavostí jen zasyčel skrze ostrá nabroušená zubiska: „Zesměšnění královského Majestátu, urážka veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, zločin proti lidskosti a zločinné spiknutí na mezinárodní úrovni, prostě vlastizrada, suma sumárum - trest smrti!“ A hups, ukousl kohoutovi hlavu a už z něho sál jeho horkou životodárnou tekutinu, až mu krev tekla koutky a boule za ušima se mu dělaly. Drůbeží krev prostě byla panu králi-prezidentu, smrdutému Tchoři, nad med, manu nebeskou a beaujolais dohromady. Hned si nechal zavolat ještě jednoho kohouta. Ten, sotva se uklonil, uviděl svého druhu bez hlavy ležet před králem-prezidentem a tak na otázku odpověděl co nej-uc-ti-vě-ji: „Cítím nádhernou vůni, Milosti. Něco mezi rozkvetlým sadem a vybranými francouzskými parfémy. Že by Coco Chanel? Nebo Estée Lauder?“ „Ty parádivý hrabohnoji, ty si

dovoluješ nás takto nepokrytě zesměšňovat?“ vyprskl vzteky král-prezident Tchoř. A rychle dodal: „Potupa hlavy státu, urážka veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, zločin proti lidskosti a zločinné mezinárodní spolčování, vlastizrada, suma sumárum – trest smrti.“ Hups. A už byl další kohout bez hlavy a král-prezident Tchoř cucal jeho krev, až měl břicho jako meloun.

A tak to šlo den za dnem. Když se kohouti nevraceli mezi své slepice, jež začaly býti krapet nesvé, slepice příkrmované skřítky Estébáčky počaly ostatní hlasitě přesvědčovat, že vybraní jedinci odešli do diplomatických služeb a jsou velvyslanci na jiných dvorech. Nebylo svědků, kteří by to vyvrátili a tak byl klid. Jenomže s jídlem roste chuť a král-prezident Tchoř dokázal zvládnout i dva tři kohouty a dvě tři slepice denně a tak mu jeho tajní zahraniční poradci opět dobře poradili.

„Můj lide,“ začal král-prezident Tchoř stoje na kotci. „Cítíme, že si zasloužíte pohodlnější život. Co nejméně marného hrabání a běhání pro jedno zatracené zrnko či mrňavou larvu a místo toho vám My, Jeho Jasnost král a prezident, dopřejeme od rána do večera a od večera do rána plná korýtka kvalitního zoubu. Vybudujeme pro vás nové šťastné betonové domovy, jenž odolají nejen luňákům, kunám či vrbům, ale i protitankovým bazukám a polním kanónům!“ Slepice hned začaly kokodákat a radostně celé rozčepýřené chodily s transparenty po dvoře. Kohouti, pokud ještě nějakí zbyli, čekali v ústraní na svou diplomatickou kariéru a zatím smutně přemýšleli, kdo asi by chtěl na jejich domovy střilet protitankovými bazukami či polními kanóny? Nicméně se stalo, jak král-prezident Tchoř slíbil.

Brzy na okraji vesnice namísto rozhrabaných dvorů byly postaveny dlouhé nízké betonové budovy, tak zvané koncentrované farmy neboli koncentráky, kde každá slepice měla právě tolik místa, aby nemusela udělat ani krok (ba ani nemohla), avšak ke korýtku jí stačilo prostrčit krk mezi mřížemi. Žádná pracně vyhrabaná ubohá zrníčka či mrňavé larvičky, anébrž vrchovatá korýtka pomletých rybích kostí, penicilínu a všelikých dobrůtek, to vše v moderních granulích! Zobat se dalo i ve dvě ráno, protože celé noci se v těch betonových stavbách svítilo, aby kdokoliv kdykoliv mohl na vlastní oči vidět onen neslýchaný slepičí blahobyt, na který byl král-prezident Tchoř tolik pyšný. Slepice si sice stěžovaly, že s nimi nejsou kohouti, ale ti byli panem králem prezidentem vyměňováni za živé bažanty, křepelky či domácí holuby (jako změna jídelníčku) nebo dodávání přímo do řetězců mezinárodních rychlovýkrmů KFC (Kurecí Fajnové Cousky – Kam se kousky hrabou na Cousky! zněl slogan.). A tak král-prezident Tchoř, s tlamičkou od krve, mohl rozhlásit do světa, že tak, jak se má drůbež v jeho království, tak se nemá nikde na světě!

Když o tom teď přemýšlím, musím uznat, že tenkrát řekl král-prezident Tchoř pravdu pravdoucí.

Hotel „Lom Amerika“

Bylo to už dávno, velmi dávno, někdy na počátku šedesátých let dnes už minulého století. Rozhodli jsme se s několika přáteli vypravit se v neděli na Karlštejn. Vyrázili jsme brzo ráno a ještě dopoledne jsme ukončili prohlídku hradu. Někdo navrhl, podíváme se trochu po okolí a na nějaké pěkném místě s vyhlídkou po okolí si dáme oběd, který jsme si nesli v baťůžkách. Po chvíli jsme dorazili k místu, kde se kopec začal prudce svažovat. Tady to asi bude, myslili jsme si, než jsme prolezli poslední porost a houštiny. Na okraji prudkého srázu byl sice široký výhled, ale dole na úpatí svahu se před námi otevřel úděsný pohled do dvora komunistického koncentráku Muklové tam seděli na zemi a jedli svůj oběd z plechových misek. Nikdo nic neříkal, bezmocně jsme zírali dolů pod sráz a pak jsme pomalu odcházeli, hlad nás přešel... Při návratu z výletu jsem se dozvěděl jméno „tábora nucené práce“ – Mořina. Více jsem se dozvěděl až mnohem později a některé věci až zcela nedávno. Obec Mořina je v oblasti Českého krasu a název soustavy jámových vápencových lomů, propojených štolami, je opravdu Amerika. Byl to původně název samoty doložený již z roku 1859, a samota se nachází poblíž lomů. Nejznámější lomy byly Velká Amerika, Malá Amerika a Mexiko, kde byl ten koncentrák.

V 19.tém století vznikla v českém krasu řada vápencových lomů pro potřeby rozvíjejícího se průmyslu, především pro kladenské železárny a ocelárny. Názvy lomů pocházejí nepochybně z trempského prostředí.

V roce 2000 byla okolím lomů vyznačena žlutá turistická trasa č. 6161 o celkové délce 5km. Vychází od dubu sedmi bratří nedaleko Karlštejna k vyhlídce na západním okraji Malé Ameriky, pokračuje podél jižního okraje Malé Ameriky, pak severní stranou obchází areál Lomů Mořina i lom Mexiko, u východního konce lomu Mexiko z ní vychází odbočka k památníku politických vězňů u vyhlídky na lom, pak trasa pokračuje po severním okraji Velké Ameriky až k parkovišti a pak do Mořiny.

Počátkem 60tých let se těžba vápence postupně přesunovala jinam. K definitivnímu ukončení došlo v roce 1964. Ne že by komunističtí mocipáni měli nedostatek trestanců, ale ložisko se stalo nerentabilní. Vápencové lomy byly ponechány svému osudu, jak to bylo tenkrát zvykem socialistického zřízení. Uplynulo ale čtyřicet let a vše se změnilo. Čeští architekti se začali zabývat myšlenkou jak využít nevzhlednou díru po

vápencových lomech. V roce 2008 přišli s návrhem jak využít vápencové lomy jako oázu pro rekreaci. Navrhli projekt hotelu s vodopádem s vyhřívanou vodou v přilehlém jezeře a recirkulací vody. Jak vidíte na přiloženém obrázku je hotel velmi citlivě zakomponován do přírodního prostředí a jistě se stane vyhledávanou turistickou atrakcí. Doufám že i ceny pokojů v hotelu budou přístupné širší obci hostů, takže i já,

důchodce, si tam budu moci zajet na své oblíbené kapučíno. A možná i někteří Češi

se rozhodnou ztrávit pár dní dovolené v Lomu Amerika namísto v Chorvatsku.

Hortulus

EUROFEST SAT 20 & SUN 21 SEPT 2008

ARARAT RESERVE, BANTRY BAY RD FRENCHS FOREST

TWO DAYS OF FAMILY FUN

**Gourmet Foods, Market Stalls,
Genuine Art and Craft Pavillion. Folk
Dancing, Music, Children's
Amusement Park, Shooting Gallery,
Puppet Show.**

**The best of European Beers.
NON STOP ENTERTAINMENT**

FIREWORKS

ČESKÉ LÍPY

(k památce roků ve
znamení osmičky)
Hana Gerzaničová

České lípy dále kvetou
i když jim bouře
smetly mnohý květ.
Kořeny hluboko
v české půdě stojí,
mohutnou korunou
dívají se v svět.

Přežily sucha, mrazy,
přestály mnohý mrak,
byly vždy českým stromem
a našich předků znak.

Ó lípy české, žijte dál
pro české děti jiné!
Kéž národ našich předků
s vámi nezahyne----

Skoro tisíciletá lípa v Klokočově pamatuje Karla IV

www.toyzarama.com.au

KOVAP
NÁCHOD

Buy Czech Toys Online, All the big brands
such as Merkur, Kovap and Maly Genius

WE Accept

VISA

Jak jsme vám slíbili v minulém čísle přinášíme ukázky z díla zesnulého queenslandského malíře Pavla Formana, které vytvořil v Praze.

Po třech Formanových obrazech uveřejňujeme plakát Mistra Maxe Švabinského k IX všesokolskému sletu z roku 1932.

PRAHA

1932

IX SLET VŠESOKOLSKÝ

NA OSLAVU STÝCH NARODZENÍN DE MIROSLAVA TYRŠA
ZA ÚČASTI SVÁZU "SLOVANSKÉ SOKOLSTVO"

IXTH PANSOKOL FESTIVAL

JUNE 12TH-29TH JULY 2ND-6TH 1932

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 17/8/2008 v 14.00 hodin:

KULOVÝ BLESK

Komedie o dvanáctinásobné směně bytů, kterou její organizátor, advokát Radosta, právem nazval Akce kulový blesk. Připravit, zorganizovat a provést výměnu dvanácti bytů je dílo hodné mistra. Tím ovšem dr. Radosta, jehož excelentně ztvárnil Rudolf Hrušínský, také je. Náhlé těžkosti a komplikace řeší s elegancí za pochodu a pro jistotu, aby se v den D všechno povedlo, provede malou generální zkoušku, která odhalí mnohé. Objeví se rovněž drobné problémy, způsobené např. svatbou objednanou na nevhodný termín nebo váháním některých účastníků akce. Zmatek, jenž málem zhatí celou operaci, vyvolá noční cvičení, vyhlášené opilým psychologem Knotkem. Režie: Ladislav Smoljak, Zdeněk Podskalský. Hrají: Vlasta Žehrová, Dana Vávrová, Karolína Slunéčková, Daniela Kolářová, Věra Kalendová, Zdeněk Svěrák, Jan Svěrák, Vít Olmer, Rudolf Hrušínský st., Josef Abrahám a jiní.

Neděle 14/9/2008 v 14.00 hodin:

SNĚŽENKY A MACHŘI

Studenti druhého ročníku pražského gymnázia odjíždějí na povinný lyžařský výcvik. Horský učitelský sbor je složen ze zkušené profesorky Boženky, iluzemi naplněné čerstvé absolventky pedagogické fakulty Hanky a přísného profesora Kardy, který s sebou vzal také svou dceru Mariku. V humorném tónu je líčen příjezd a zabydlení studentů na horské chatě, nové a nečekané vztahy mezi studenty a jejich pedagogy. Sněženky - slečny se chtějí líbit a Machři - kluci se předhánějí ve vtipnostech i v ukázkách více či méně brilantního lyžování za účelem oslnění Sněženek. Cítí se náramně dospělí a přísný denní režim jim připadá nedůstojný. Proto připravují drobné vzpoury... Režie: Karel Smyczek. Hrají: Pavel Marek, Valentina Thielová, Eva Jeníčková, Veronika Freimanová, Michal Suchánek, Radoslav Brzobohatý a jiní.

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

NA OKRAJ SRPNA 1968 *Štěpán Skřivánek*

Vpád sovětských vojsk do Československa v srpnu roku osmašedesátého způsobil po světě náramný rozruch. Australská televize například tehdy několikrát denně vysílala zprávy o situaci v Praze i jiných městech a ten poplach západních medií trval několik týdnů. Pak sice ustal, ale – vlastně až donedávna si tu a tam někdo v srpnu následujících let vzpomněl na zákeřné přepadení moskevského Velkého Bratra svého menšího bratříčka..

Celkový účinek sovětské spanilé jízdy do nitra jednoho z kremelských satelitů byl v tak zvaných západních zemích blahodárný. Během osmašedesátého roku totiž přinášela západní media zprávy o „pražském“ jaru a to bylo více méně definováno jako pokus československých komunistů pod vedením Alexandra Dubčeka vymanit se ze sovětského područí a vykročit vlastní cestou pod praporem „socialismus s lidskou tvář“. Jakoby to dávalo punc tvrzení, že až dotud postupoval ten socialismus nelidsky Západní žurnalisté a vůbec celé společenství západních liberálů a přátel i příteříků sovětského způsobu a přijímání života vykazovalo obdiv i nadšení československému pokusu jít vlastní československou cestou vstříc socialistické budoucnosti. Když se potom v srpnu objevily v Československu bratršří ozbrojenci na stovkách tanků, došlo k okamžitému vystřízlivění. Sovětský přepad malé země a jeho nehorázná zákeřnost dokázaly to co dříve oněm levicovým mudrcům na Západě nebylo možno dokazovat - že totiž Kreml udržuje své satelitní vasaly holým násilím. A že bezostyšně donutí k „nápravě“ jakoukoli odchylku. A hlavně i to, že ukazovat při budování „socialismu“ lidskou tvář se trestá invasí. Komunistické strany Západu se zachvěly ve svých kořenech. Italšří komunisté div nezcepeněli. Britská komunistická strana se prakticky rozpadla. Australšří komunisté se rozšřtěpili na několik frakcí a již nikdy se nevzpamatovali.

Ohlas sovětského vojenského zásahu v Československu nadobro zničil poslední zbytky tak zvaných komunistických „idealistů“. Nebylo už přece možno pohlízet přes hlavně sovětských kulometů a děl na bolševickou doktrínu jako na požehnání lidstva. Proces tak zvané „normalisace“, který následoval se nejen rovnal a vyrovnal procesu násilné pobělohorské rekatolisace, on takový proces daleko předčil a postavil statisíce členů strany na zadní nohy, tedy do posice negace všeho co pocházelo z Moskvy. Nahlíženo očima dneška, to pražské jaro nakonec přivedlo republiku z bláta do louže. Jako jediný ze satelitů nebylo Československo až do srpna 1968 okupováno Rudou armádou. Ta se svou invasí prostě vetřela do celé země a držela kdekoho v očividném podmanění. To „jaro“ bylo především dílem těch, kteří stáli v únoru 1948 v čele útoku na Benešovu republiku a na demokracii. Vůdci onoho „jara“ byli vlastně někdejšími znásilňovateli dobré pohody. Dlouhá česká tradice západní kulturní orientace se rohlíkem dialektiky opít dá, ne ale nadlouho.

Vzpomínáme-li dnes v srpnu na onen srpen před čtyřiceti léty, činíme tak s otazníky. Bylo třeba pokoušet osud? Bylo Čechům třeba znovu dokazovat nemožnost nemožnosti? Dráždit tygra? Jednadvacátý srpen ale dodnes slouží jako jasná výstraha těm, kdo by se chtěli dát cestou poslušensství Velkým Bratrům. Úniky z jejich vřelých objektů jsou potom nesnadné.

Vzpomínka na 21. srpen 1968. *Ivo Jindřich Václav Pšeničný*

Je půl šesté ráno, středa, 21. srpna 1968. Sousedka nás budí a rozčileně oznamuje, že nás přepadli Rusové. Poušřtíme rádio, které nás vyzývá abychom šli všichni do zaměstnání a tak jdeme. Všude jsou tanky a cizí vojáci ale zatím lze projet, i mosty jsou volné. Ale odpoledne, když jedu naši starou Aerovkou 30 pro ženu že Spořilova do Košřř, nacházřř Palackého most zatarasen tankem a hordou ruských vojáků. Prosřřm je (díky povinně ruštině), že jedu pro ženu, aby se smilovali a pustili mne. Odmitají a tak v zoufalství pomalu popojřřzřřm proti hradbě vojáků opřřrajících se o blatníky a snažících se mne zastavit. Aerovka díky silnému plechu je pomalu odsunuje na strany a díky nízkému profilu podjřřzřřdí pod skloněným dělem tanků. Skrčěn za volantem a čekající na výšřřřely že samopalů přejřřzřřm na druhý konec mostu. Mřřřm další tank na smřřchovské straně a vojáky, zřřrající v úžasu kde se tu беру. Než se vzpamatořřují, uřřzřřm Lidickou ulicí. Zpáťky domů se pak dostáváme přes most Jiráskův, kde

všechna auta jsou prohledávána. Zabavují nádoby s benzínem, ale nechají nás projet.

Následující dny zažíváme něco, na co do smrti nezapomeneme - český lid se neuvěřitelně sjednotil jako nikdy před tím. Lidé všude obrazení ukazatele směru, odstraňují cedule s názvy ulic, takže vojáci zmateně bloudí po Praze a nemohou se orientovat. Zástupy na ulicích debatují s ruskými vojáky, vyvracejí lži, kterými byli ohlupováni a vysvětlují, že jsme pokojní a neozbrojení lidé, kteří si jen přejí, aby byli necháni na pokoji. Zástupy nás pobíhají po okolí s plechovkami barvy a štětkou, malující vtipné a výstižné vzkazy v azbuce pro Rusy, jako třeba: "Ivaně jdi domů, čeká tě Nataša!". Stateční občané primitivním náradím prorážejí naftové nádrže tanků a zapalují je, na ulicích je vidět mnoho spálených a zneškodněných obrněnců. Rozhlas po dobytí své budovy pokračuje ve vysílání z utajených a neustále se měnících míst. Novinám se daří vycházet, jsou zdarma a jdou na dračku. Sovětští vojáci jsou nuceni spát v sychravých nocích na dlažbě pod tanky. Jsou nuceni používat špinavou vodu z Vltavy k pití i k umývání. Nemají žádné zásobování, žízňící a hladoví rozbíjejí výlohy obchodů s jídlem vyjádající saláty z mis, na kterých zůstávají jen stopy špinavých rukou. Kolemjdoucím ženám vytrhávají kabelky a hledají svačiny, které hned snědí. Jsem svědkem, jak berou lidem skládací deštníky, které neznají, a v domnění, že je to zbraň hází je na zem a střílejí do nich. Zabavují fotoaparáty a ničí filmy. Střílejí po projíždějících sanitkách jasně označených červeným křížem. Zúčastňujeme se manifestace na Václavském náměstí, naplněném tisícíhlavým davem. Mluví Zátopek - přerušuje svůj projev a říká: "Rozejděte se co nejrychleji, od Můstku jedou obrněná auta s kulomety a střílejí!" Prcháme pryč a průčelí muzea pak léta nese stopy střelby kulometných kulek. Žádáme o pomoc západní mocností, které již po třetí nás opět zrazují a nechávají nás na pospas násilí. Prosíme Spojené národy o neutralitu - marně. Dubček a jeho vláda se pod nátlakem Sovětů vzdávají a naše naděje na trochu volnější život jsou obráceny vniveč. Tisíce lidí se rozhoduje pro exil. Stojím nekonečnou frontu na visa před rakouským vyslanectvím, které přes rozkaz tehdejšího prezidenta Kurta Waldheima okamžitě zastavit vydávání víz Čechům, pokračuje v činnosti a je otevřeno 24 hodin díky statečnému velvyslanci.

Necháváme doma všechno a s dvěma kufříky prcháme ve 4 hodiny ráno, aby nás neviděla domovní důvěrnice (vznešený název pro komunistickou špiónku). A tak začínáme náš exil v uprchlickém táboře na vídeňském Zimním stadiónu na cestě do nového života v Austrálii.

Jen bych chtěl ještě polemizovat s mylnými názory lidí, kteří tyto události osobně neprožili v Československu. Absolutní většina národa nechtěla žádný tak zvaný "komunismus s lidskou tváří". Toužili jsme po návratu k demokracii, založené Masarykem a do západního světa, kam jsme vždy tradičně a historicky patřili. Ale dobře jsme věděli, že to nesmíme nahlas vyslovit, jelikož bychom tím zničili pozvolný proces, který by nás snad nakonec vyvedl z tyranie komunistické strany. Bohužel to se nezdařilo a následovalo dalších 20 let temna. Jediný kladný výsledek těchto události byla zničující rána zasazená většině komunistických stran ve svobodných zemích (australská komunistická strana se rozpadla) a ztráta sympatií mnoha levičáckých intelektuálních libertínů k Sovětskému Svazu. Ve mně i po 40 letech zůstává hořkost a bolest nad nucenou ztrátou milované rodné vlasti, kterou jsem musel opustit a hledat útočiště před persekucí a krutým potrestáním.

Ohlasy čtenářů Věstníku

...Ráda Věstník pročítám a jen lituji, že sokolovna je pro mne tak daleko.

Se sokolským NAZDAR Marie Altová Burwood NSW

I am the manager of an aged care facility in the Rocks area of Sydney. One of our residents is a lady of Czech/Russian background who identifies mainly with her Czech inheritance. She is, as so many older people do, is more and more longing for her Czech identity as the years go by. I wondered if there exists a social or support group with whom this dear lady could mix or a person who may be interested in visiting her here. If there is anyway you could assist I would be most grateful. Our contact details: Ph 9251 5959 Address: 8-12 Trinity Ave, Dawes Pt in Sydney.

Regards Diana Curtis, Manager

Z KLENOTŮ BOLŠEVICKÉ POEZIE – STANISLAV NEUMANN

Stanislav Neumann (narozen 17. října 1927 – po okupaci v roce 1968 spáchal sebevraždu 18. září 1970), vnuk Stanislava Kostky Neumanna byl český básník. Stal se laureátem ve svých dvaceti létech a v pětadvaceti šéfredaktorem. Studoval na gymnasiu v Praze, roku 1945 byl zatčen a uvězněn, proto maturoval až o rok později, po maturitě odjel do Paříže, kde začal studovat na Sorbonně. Roku 1947 ho KSC vyzvala k návratu a on pak rok pracoval v Ústředním výboru Svazu české mládeže. V roce 1949 se stal šéfredaktorem Státního nakladatelství dětské knihy, kde působil až do roku 1951. Poté se stal redaktorem časopisu Československý voják, kde pracoval do roku 1955, kdy začal působit ve svazu Československé mládeže. Roku 1958 byl jmenován vedoucím redaktorem časopisu Práce mladých. Roku 1963 byl jmenován druhým tajemníkem velvyslanectví ve Varšavě, kterým zůstal až do svého povýšení (1967), kdy se stal prvním tajemníkem. Roku 1969 se musel vrátit do Prahy, kde po krátké léčbě na psychiatrii spáchal sebevraždu.

Jeho básně (např. *Pisně o Stalinu*, 1949) lze označit za servilnější než bylo běžné u jiných autorů. Pozdější reportáže jsou sice oslavou socialismu, ale již neprobíhají v tak optimistickém duchu. Antonín Jelínek se o něm vyjádřil takto (Tvar 15/06): „Zažil jsem Neumanna jako dosti trapného literárního kádrováka, který na nějakém setkání mládeže nedoporučoval recitovat Halase.“

DOPIS (Tvorba, 1951)

Pak v komunismu jednou procitneš.
Se sluncem hojnost do pokoje vpadne.
Neznámá ovoce na stole průsvitném.
I hvězdy budou velké mimořádně.

A z článku Stalina před tebou na stole
tisíce myšlenek ti vířit bude v hlavě:
Prodloužit život aspoň o sto let,
nemoci pochytat a zavřít do zkumavek.

Spláchně z nás do musejí radost – potopa,
smutky a zármutky a zoufalství a žaly.
Nemyslíte, že pochopí to pak
i Američan nejvíc zaostalý?

Poslední hodina. Nervosně rvete spisy.
Telefon sešilev o překot vyzvání.
Mac Arthur s Ridgwayem ve dveřích šeptají si.
Acheson v koutě věští ze spaní.

Smyčkami průvodu za hrdlo uchopený,
zalkne se Bílý dům, sloupoví roztáhnuv.
A vaše vlastní americké ženy
vám vlastní granát váš zarazí do chřtánu.

A za sto let, co že tu po vás zbyde?
Snad babka vnoučeti pohrozí navečer:
A ať už spíš, sic Truman na tě přijde,
Tak jako dneska: počkej! přijde čert!

A klouček moudře čelo nakrabatí:
Ty vážně myslíš, že bych se ho bál?
Potom i tento zvyk se bezpochyby ztratí,
protože děti strašit netřeba.

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

POVÍDÁNÍ POČÍNAJÍCÍ PÍSMENEM "P" pro jedno pokolení.

Přichází pěkný podzim. Příroda pokojně předává plody pěstitelům, podniky plní plán, pionýři pějí píseň práce, pijani pijí pivo, prostě pěkná pohoda.

Pravá příležitost pro pitomce projevít povahu. Pět přiblblých, progresivní paralyzou prolezlých politiků - permanentních prznitelů pokroku, potřebuje pro posílení prestiže prokázat přátelství. Podumali, propracovali přesný plán, posléze pravili: "Pomůžeme prostě Praze." Překrásná pohostinná Praha poděkuje, potom proplatí patřičný peniz. Provedli praktickou přípravu pomocí padesáti pancéřových pluků přímo Prahou. Potom pozvolna poněkud poodešli. Přišla precizně připravovaná paráda, potažmo politováníhodný přehmat. Po půlnoci přátelsky přerachotili pokojným pohraničím. Přespříliš pospíchali. Předvídali: "Při plnění předem propracovaných perspektivních plánů půjde pilně pomáhat pod palbou pušek polovina Prahy. Po poledni postavíme prodejní parlament. Přijmeme poděkování, postrílíme patrioty, pak pisálky, potom pohospodaříme pro podporu prevoschoditelstva Podgorného a podobných. Předvídali, počítali - přišel pořádný průšvih. Při přepadení Praha povstala, povstal proletariát, povstali patrioti, povstali pisálci, povstali pionýři. Pokojně prezírali pitomost přichozích. Polepili Prahu plakáty. Podniky přestaly pracovat, předsedové podepisovali petice. Proletariát pomaloval ploty, pracující pokryli průčelí paneláků. Při plnění podepisovaných protestů pomáhala policie, pomáhali poslanci. Pro pět přiblblých politiků přišla pohroma - právě propočítávají:

Projezdili plno paliva.

Prostřileli přespříliš patron.

Poničili pěkných pár památek.

Pokadili potemnělé průjezdy.

Podobně parky, pěkná prostranství, palouky, prostě panenskou přírodu.

Přivezli pár přebujelých prostitutek.

Pohřbili přátelství.

Pozbyli prestiž.

Proto požadujeme: Polibte patriotům pozadí, pak plavte, pitomci!

Poklona (prozatím)

Pomněte, přátelé -

(Pro povšechnou připomínku podzimu 1968, pro památku pamětihodného počínání Pražanů při přepadení pseudopřáteli politického paktu polskovaršavského, pekelnou politickou pakáží.)

Jde lovec po poušti a uvidí lva. Chce nabít pušku, ale zjistí, že mu došly náboje, padne na zem a začne se modlit: "Pane Bože dej tomuto lvovi křesťanské myšlenky." Lev padne na kolena a modlí se: "Pane Bože požehnej tento pokrm..."

Researchers have recently discovered the heaviest element known to science: Administratium. Administratium has one neutron, 12 assistant neutrons, 75 deputy neutrons and 111 assistant deputy neutrons, giving it an atomic mass of 312. These 312 particles are held together by a force called morons, which are surrounded by vast quantities of particles called peons. Since administratium has no electrons, it is inert. However, it can be detected because it impedes every reaction with which it comes into contact. A minute amount of administratium causes one reaction to take more than four days to complete when it would normally take less than one second. Administratium has a normal half-life of three years. It does not decay but, instead, undergoes a reorganization, in which a number of the assistant neutrons and deputy neutrons and assistant deputy neutrons exchange places. In fact, administratium's mass will actually increase over time, since each reorganization causes some morons to become neutrons, forming new isodopes. This characteristic of moron transformation leads some scientists to speculate that administratium is formed whenever morons reach a certain quantity in concentration. This hypothetical quantity is referred to as "critical morass". You will know it when you see it.

Pekař, Masaryk a „spor o smysl českých dějin“

3-2-2008 Mikuláš Čtvrtník radio.cz

T. G. Masaryk

nýbrž sledoval bedlivě také politické dění a vyjadřoval se k němu. Ještě dlouho po vypuknutí první světové války zastával stanovisko, že rakouské soustátí by se nemělo rozpadnout, jediné tak totiž mohlo podle Pekaře úspěšně čelit tlaku silného německého souseda. Pekařovým nejznámějším počinem však bylo rozpoutání tzv. „sporu o smysl českých dějin“, který se rozhořel především mezi ním a T. G. Masarykem. Zapořila se do něj většina tehdejší historické obce a sledovala jej i širší veřejnost. Hlavní jádro sporu spočívalo v otázce, jaký je smysl českých dějin, jaký má být jejich správný výklad.

V čem se v základu lišila stanoviska Masaryka a Pekaře? Na to se ptáme bývalého ředitele Literárního archivu Památníku národního písemnictví

Josef Pekař

a předsedy Pekařovy společnosti Českého ráje Karola Bílka: „Základem bylo, že T. G. Masaryk viděl kladný vývoj v evangelické tradici od husitů přes Jednotu bratrskou k Havlíčkovi atd., kdežto Josef Pekař zastával takové trochu kontroverzní stanovisko, které vycházelo z uznávání i pobělohorského vývoje, na kterém našel hodně kladných stránek.“

než pravda národního obrozence 19. století či pravda dnešního člověka. Tato Pekařova představa se jasně ukáže, poslechneme-li si úryvek archivního záznamu přednášky, kde Pekař hovoří o pravdě Husově: „Často citovaná slova Husova 'Haj pravdu! Drž pravdu! Braň pravdu až do smrti!' neznamenaají zajisté výzvu k obhajobě bezpředsudného poznání v činnosti myšlenkové vůbec - tak totiž, jak my bychom tomu dnes rozuměli - nýbrž pravdu slova Božího. Pravdu naučení a příkazu Bible.“

Jedním z Pekařových argumentů proti Masarykovi bylo tvrzení, že Masaryk při výkladu českých dějin myslí nehistoricky. Paralela, kterou Masaryk činí mezi českou reformací 15. století a národním obrozením v 19. století a kterou zakládá na humanitních ideálech, jež jsou jako základní smysl českých dějin společné všem těmto epochám, je podle Pekaře neplatná. Nelze totiž jednoduše srovnávat ideje středověkého husitství a kupříkladu novověkého národního obrození. Myšlení lidí v těchto odlišných dobách bylo zásadně rozdílné. Pravda Husova byla jiná

Pekař také vystupoval proti jednostrannému pozitivnímu stanovisku vůči husitské době, jak je četl u Masaryka. Uznával velikost husitské epochy, ovšem viděl i její stinné stránky. Ostatně, poslechneme si Pekaře samotného: „Je pravda, že hrdinný a vítězný zápas Čechů husitských za svou pravdu, to jest za prohloubení a zoprávdivění náboženského života zůstane největší slávou českých dějin. Je málo národů, kteří by v zápase o myšlenku, jež měla přinést pokrok všemu křesťanstvu - tedy nikoliv v zá-

Josef Pekař patří mezi nejznámější české historiky. Proslul sporem s T. G. Masarykem o výklad českých dějin, který vešel do historie jako „spor o smysl českých dějin“. Kdo to byl Josef Pekař, o kterém se dokonce uvažovalo v roce 1935 jako o prezidentském protikandidátovi Edvarda Beneše, a jaký byl vztah Masaryka a Pekaře?

Josefa Pekaře můžeme počítat mezi nejvýznamnější české historiky. Narodil se roku 1870 v Malém Rohozci. Vystudoval historii na pražské Filozofické fakultě a stal se předním žákem Jaroslava Golla. Začal působit na pražské univerzitě, stal se univerzitním profesorem a v letech 1931 až 1932 byl dokonce zvolen rektorem Univerzity Karlovy.

Pekař však nebyl historikem, který by byl uzavřen v šeru badatelny,

Jos. Pekař v r. 1912

pase o zisky hmotné jakéhokoliv druhu - byly tolik obětovaly jako národ náš. Obětovali jsme v boji tom vskutku více, než je známo nebo příznáváno. Nejen že dlouholetý zápas obrátil vniče materiální i duchovní rozkvět našeho národa, jak slibně pokračoval od doby Karla IV. Ale on svým jednostranným zřetelem k zdokonalení náboženskému v duchu Bible a prvotní církve vnucoval nám úzké duchovní obzory středověku, a to v době, kdy již románské Evropě hlásila se o slovo nová svobodnější a pokroku lidskému příznivější kultura, již zveme renesanční.“

Masaryk se naopak hájil tím, že musíme hledat takové myšlenky v českých dějinách, které nám mohou být vodítkem i v naší přítomnosti. Historii nelze pěstovat pro ni samotnou, nýbrž vždy jen tak, aby sloužila dnešku. Proto kladl i takový důraz na ideje humanitní, ke kterým se vztahovaly velké epochy našich dějin, jako je česká reformace či národní obrození, a které mají být vodítkem i pro naši dobu.

Přesto však odborná rivalita mezi Masarykem a Pekařem nepřecházela do roviny osobní. Závěr jejich vztahu dobře ilustruje Masarykovo pozvání Pekaře na Hrad k osobní návštěvě roku 1933. Našel Karol Bílek u Pekaře nějaké zprávy o tomto setkání? „Pan prezident, jak si Pekař zaznamenal, prý hned při uvítání řekl: 'My Vás máme dávno rádi.' Ovšem o obědě si Pekař poznamenal: 'Oběd slabý. Trval asi hodinu. Při něm živý rozhovor.' To, že Masaryk to myslel upřímně, je vidět třeba i z posledního Masarykova činu v tomto směru. To znamená známý Masarykův věnec, poslaný Pekařovi na pohřeb, se stuhou, která mluví: 'Josefe Pekaři, byl jste dobrý člověk'.“

Cesty obou mužů se kdysi setkaly i ve chvíli, kdy strana agrárníků chtěla Pekaře navrhnout jako kandidáta na prezidenta po abdikaci T. G. Masaryka roku 1935. Pekař se tak měl stát soupeřem Edvarda Beneše, kterého jako prezidentského kandidáta doporučoval právě Masaryk. Pekař však kandidaturu odmítl. Jaké pro to mohl mít důvody? „Odůvodňoval to nejrůznějšími způsoby: zdravotním stavem, svým celoživotním staromládenectvím – že by se neuměl v tak vysokých diplomatických kruzích pohybovat. Dokonce mluvil i o své malé jazykové vybavenosti, což nebyla zrovna pravda,“ říká Karol Bílek.

Jos Pekař v r. 1934

Pekař zůstal věrný historii až do své smrti roku 1937.

V těžkých dobách bojů o Slovensko (Pokračování 9)

Pro Věstník upravil podle textu českého historika Pavla Kuthana Bořek Šindler

Přestože Slovensko mělo tvořit součást Československé republiky hned od počátku jejího utvoření, Maďaři je odmítali vydávat. Ještě počátkem roku 1919 byla například Bratislava – za maďarské okupace zvaná Pressburg, po skončení války Wilsonovo město a nakonec Bratislava - ještě v rukou Maďarů, kteří se umíněně bránili ji vydat. K osvobození Slovenska zprvu přispěli dobrovolníci z Moravy a Čech, včetně Sokolů, a k těm se pozvolna později přidávali i sami Slovinci. Maďaři se snažili přesvědčovat slovenské obyvatelstvo, že pod maďarskou svrchovaností se Slovincům povede lépe. Když však se z Itálie vrátili českoslovenští legionáři, nebyli demobilisováni, ale ihned posláni na Slovensko zlomit maďarský odpor. To se jim podařilo. Avšak v březnu roku 1919 vypukla v Maďarsku bolševická revoluce po sovětském vzoru za vedení Bely Kúna a armáda tohoto komunistického maďarského režimu okamžitě znovu vtrhla na Slovensko pod záminkou zasévat tam ducha sovětské revoluce. Mezitím se naštěstí z Francie dostavila domů i československá francouzská legie pod velením francouzského generála Pellé a i ta byla pak ihned povolána do nového boje o Slovensko. Jak se zdá, českoslovenští komunisté tuto část historie jak českým tak slovenským studentům zatajovali. Boje proti Maďarům do března 1919 byly zcela zatajovány a vpád armád bolševika Bely Kuna byl líčen jako pokus o ustavení slovenské sovětské republiky...

Jelikož Maďaři nesouhlasili s částečným postupem čs. vojsk za určenou demarkační linií, čímž získala čs. strana do svých rukou celou železnici na jihu Slovenska, doručila maďarská armáda 29. 1. 1919 v 13.00h legionářským čs. jednotkám striktní ul-

timatum. Předcházely tomu krátké boje, jimiž spíše Maďaři zjišťovali své možnosti a bojeschopnost svých jednotek, rozložených v povodí Ipeľu na jižní hranici Slovenska. Bylo zřejmé, že obsazení oblasti kolem železnice chtěli Maďaři využít jako záminky k rozpoutání již připravené ofenzivy proti Československu, s cílem znovu získat území Slovenska.

Obsahem ultimata byla podmínka, aby se během dne čs. vojsko stáhlo na severní břeh Ipeľu. To bylo i při nejlepší vůli takřka neproveditelné, neboť bylo nutno se v této věci spojit s čs. vládou v Praze přes Bratislavu. Nečekajíc však zřejmě ani na tato jednání, zaútočily ještě v noci 28. 1. 1919 maďarské poloobzbrojené skupiny na malou jednotku čs. legionářů v Balassagyarmatu, kteří zde tvořili posádku. Čechoslováci měli sílu pouze dvou čet - jedné kulometné a jedné zákopnické. Proti útočící přesile zfanatizovaných maďarských ozbrojenců se tato čs. jednotka bránila rozhodnou silou. Celý den dokázala srdnatě se tato bránící se jednotka vzdorovat ve svých pozicích až do doby, kdy došla veškerá munice. Potom se stáhli čs. legionáři do kasáren, kde se ve své těžké situaci nakonec, nemajíc další prostředky k obraně, vzdali. Před rozrušenou maďarskou přesilou se část jednotky však přesto pokusila uniknout přes řeku Ipeľ. Části se to podařilo, avšak 4 muži se přitom utopili. Mezitím maďarské poloobzbrojené bojůvky napadly i čs. hlídky v Dejtaru a Dregélypalánku, které se musely stáhnout.

Na pomoc napadeným postavením, okamžitě vyrazil obrněný vlak s rotou legionářského 34. střeleckého pluku ze Šah. Tato rota za podpory zmíněného obrněného vlaku zaútočila na Dregélypalánk v prostoru železniční stanice, kterou chtěla získat zpět. Nepřítel však měl značnou přesilu a měl i velkou palebnou sílu. Vlak s rotou se tedy musel stáhnout. Když další den (30. ledna 1919) ve 13.00h vypršel čas na splnění maďarských podmínek, zaútočila regulární maďarská armáda v okolí Lučence. Československé obraně zde velel major Chlupáč. Ten mezitím stáhl své jednotky na severní břeh Ipeľu, jelikož jižní břeh byl těžko v tak malém počtu schopn se bránit proti maďarské přesile. Stáhnout se bohužel nestačily čs. jednotky z Litke, Nógrádszakálu a Tarnoczi. Maďaři je následně během bojů zajali. V samotném Lučenci promaďarské živly využívaly situace a zmatku a připravovaly ozbrojené nepokoje ve městě. Major Chlupáč však jednal v dané situaci velmi rázně - nejvýznačnější maďarské občany vzal jako rukojmí, čímž bylo připravované promaďarské povstání dopředu zažehnáno.

V povodí Ipeľu se u Lučence tedy rozhořel boj s přesilou maďarské armády, která měla i silnou palebnou převahu s podporou obrněného vlaku. Legionářský 34. střelecký pluk ubránil postavení na severním břehu řeky Ipeľ, avšak ztratil v boji 44 padlých mužů spolu s jedním důstojníkem. Dále se Maďarům podařilo obklíčit a zajmout některé jednotky pluku. Jednalo se o 212 mužů a 7 důstojníků. Byli odvečeni do Maďarska. Mezi zajatými bylo i 19 v boji zraněných. Podařilo se jednáním docílit propuštění zraněných zajatých legionářů, aby mohli býti ošetřeni. Po boji docházelo dále k dílčím přestřelkám mezi pozicemi obou stran. Maďaři ještě zaútočili šestého února dvěma četami na čs. stráž v Galaši nedaleko Lučence. Při srážce padli na čs. straně 2 muži a 1 muž byl zraněn.

Ještě dříve si Maďaři vynutili stažení čs. vojsk v oblasti Užhorodu na severní břeh řeky Uh, což jim však umožňovala nešťastná prozatímní demarkační linie, stanovená válečnou radou vítězných dohodových mocností. Stažením čs. vojska z Velkých Kapašan, Vajan a jižní částí Užhorodu za řeku Uh, došlo k rozdělení města řekou na dvě části - československou a maďarskou. Pro nutnost pohybu obyvatelstva v této situaci bylo sjednáno tehdy oběma stranami povodí řeky o šířce 1km za neutrální pásmo, které nemělo být obsazeno vojskem ani jedné ze stran. Až do počátku dubna zde poté byl klid. Avšak po převzetí vlády v Maďarsku komunisty 21. března 1919 a vyhlášení bolševické republiky rad, začínalo docházet opět v této oblasti k přestřelkám. Dvanáctého dubna 1919 došlo k události, kdy Maďaři pronásledovali jednoho čs. poddůstojníka, jenž se vracel po službě za svou rodinou na jižní stranu Užhorodu. Maďaři jej chtěli zajmout pod záminkou vyzvědačství. Onomu poddůstojníkovi se však podařilo uniknout přes most na čs. stranu. Maďarská jednotka, která ho pronásledovala, zaútočila na čs. strážní postavení na mostě a došlo k boji. Před přesilou musela slabá čs. stráž ustoupit bojem až k náměstí. Do boje potom zasáhla část legionářského 31. střeleckého pluku s pomocí části 30. pěšího pluku. Maďaři byli odražení a zatlačeni zpět až za řeku, přičemž měli velké ztráty. Na čs. straně padlo 7 mu-

žů a 14 jich bylo zraněno. S Maďary bylo potom domluveno stažení z Užhorodu. Ti se stáhli z města do blízké Minaje.

Již v polovině února se opět na Slovensko vrátil legionářský 35. střelecký pluk, jenž se účastnil s některými dalšími jednotkami čs. armády v oblasti Těšínska bojů s Polskem, které se snažilo Těšínsko získat. Polská armáda byla odražena a hranice na severní Moravě v okolí Těšínska uhájena. Tím mohly být posíleny čs. pozice na jižní slovenské hranici. Tento pluk tak převzal obranu území mezi řekami Hornád a Laborca od 32. střeleckého pluku italských legionářů. Štáb pluku se umístil do Košic. Na Slovensko tak dorazily další posily vojska po ukončených bojích s Polskem o Těšínsko, kromě dvou legionářských pluků. Díky tomu se doplnily čs. síly, oslabené únorovou demobilizací 40letých a starších čs. legionářů z Itálie.

II. brigáda domácího vojska zaujala koncem března obranu v prostoru Sakáloš – Bátka, mezi legionářskou 7. divizí a legionářskou 6. divizí. Legionářská 7. divize se tak mohla stáhnout do zálohy v Nových Zámcích.

IV. brigáda domácího vojska se přesunula do prostoru Pováží, okolí Nitry a pohraničí Oravska. Zde převzala obranu úseku od III. brigády čs. vojska. Díky tomu se celá III. brigáda mohla soustředit na Spišsku a svůj štáb přesunout do Popradu.

Příchod II. a IV. brigády na Slovensko ulehčil situaci ostatním jednotkám na Slovensku, které tak v některých úsecích při namáhavé službě ochrany hranic mohly být střídány v pozicích.

Ještě 13. února 1919 dorazila do Prahy francouzská vojenská mise v čele s francouzským generálem Pellé, která dle předchozí dohody s čs. vládou převzala organizaci naší armády, jako náš nejsilnější vojenský spojenec. Zároveň ještě během ledna počaly do Československa přijíždět části československé legie z Francie. Jako první dorazil již zmíněný 21. střelecký pluk čs. vojska ve Francii, jenž se hned účastnil i bojů na Těšínsku proti agresi Polska. Jednotlivé části čs. legie z Francie byly pak postupně posílány přímo na ohrožené Slovensko.

Do bojů o Slovensku tak byli mimo čs. legionářů z Itálie nasazeny i legionářské jednotky z Francie. Rád bych tedy v této kapitole jen v krátkosti přiblížil jejich historii. Již v prvních dnech po vypuknutí I. světové války v r. 1914 vznikla i na půdě Francie, kde zejména v Paříži byla usidlená početná česká menšina, v rámci francouzské Cizinecké legie tzv. „Rota Nazdar“. Byla tvořena Čechy, z nichž většina byli Sokolové, kteří vstoupili do Cizinecké legie dobrovolně a s nadšením v boj za samostatný český stát. Jednotka měla sílu kolem 600 mužů. Právě na základě sokolského bratrství mezi jejími příslušníky a sokolského pozdravu „Nazdar!“ získala jednotka jméno. Již koncem října 1914 odjela Rota Nazdar na frontu v rámci 1. Marocké divize, do níž byla začleněna. Hlavní boj jednotky přišel 9. 5. 1915, kdy při ofenzivě u Arrasu na svém úseku útočila v prvním sledu proti opevněným německým pozicím. Při odhodlaném prudkém útoku Roty Nazdar u vesnice Neuville, kterou se jí podařilo dobýt a postupovat dále i navzdory očekávání francouzského štábu, padla či byla zraněna většina příslušníků jednotky. V boji, který tak Rotu Nazdar velmi proslavil, přestala prakticky zároveň tato jednotka existovat. Ze zbylých bojeschopných mužů pak byla sestavena četa, která se účastnila se skvělou pověstí dalších bojů, kdy se její početní stav stále ztrátami snižoval.

Tehdejší představitel československého zahraničního odboje T. G. Masaryk v únoru 1916 dojednal předběžně, především díky diplomatickým konexím M. R. Štefánika - tehdy bojového letce francouzské armády, příslib možnosti vzniku čs. armády ve Francii - po vzoru čs. vojska vznikajícího v Rusku. Jelikož na západní frontě však nebyly rakousko-uherské jednotky jako celek nasazovány, nemohli se zde na rozdíl od Ruska či Itálie dostat ve větší míře Češi a Slováci v rakousko-uherské armádě do zajetí.

Již 21. 7. 1917 utvořil M. R. Štefánik základ budoucího čs. vojska ve Francii 400 čs. dobrovolníky z Rumunska. Dále v polovině listopadu 1917 z Ruska přijel transport čs. legionářů pod velením kpt. Husáka. Tento transport čítal 1.240 mužů, kteří již měli nemalé bojové zkušenosti z východní fronty. Do čs. vojska ve Francii se hlásili i dobrovolníci z velké české menšiny v USA. Koncem listopadu 1917 z nich do Francie přijelo kolem 2.500 mužů. Během dubna 1918 dorazil ještě druhý transport čs. legionářů z Ruska (asi 500 mužů), pod velením majora Gibiše. V květnu 1918 dorazilo ze Srbska asi 3.000 Čechů a Slováků z řad zajatců rakouské c. k. armády hlásících se do čs. vojska. S nimi i 400 čs. legionářů s bojovými zkušenostmi ze srbské

fronty, kde bojovali v řadách srbské armády. K formování čs. zahraničního vojska na půdě Francie se přistoupilo 19. 12. 1917 na základě dekretu francouzské vlády a prezidenta Poincaré. Jednalo se o čs. vojsko s vlastním velením a symboly, zasazené pod francouzské vrchní velení. V posledním roce I. světové války tak vznikly čtyři střelecké pluky. V průběhu celé I. světové války bylo do čs. jednotek ve Francii zařazeno 9.300 čs. dobrovolníků. Během bojů na západní frontě jich v boji za svobodu Československa 560 padlo.

Koncem roku 1918 se začalo s přepravou čs. legionářských pluků z Francie do vlasti, kde byly tyto dobře vycvičené legionářské jednotky s bojovými zkušenostmi velmi potřebné, právě především na Slovensku. (Pokračování)

Matice česká 5-2-2006 Otakar Vraný radio.cz

Vzniku Matice české předcházelo několikaleté úsilí založit společnost, která by systematicky podporovala český jazyk a literaturu. Diskuse o vzniku podobné instituce probíhala už v 90. letech 18. století, ale až roku 1800 vznikl návrh na vytvoření "spolku ku prospěchu a povznesení českého jazyka a literatury", jak jej formulovali Josef Dobrovský, Matěj Václav Kramerius a František Martin Pelcl. Jak říká Pavel Muchka z Knihovny Národního muzea, toto úsilí bylo korunováno úspěchem až po vzniku Národního muzea: *"Národní muzeum bylo založeno v roce 1818 a od roku 1822*

tuto instituci vedla Společnost Vlasteneckého muzea. Zpočátku to byla spíš vlastenecká instituce, ale s příchodem Palackého dochází k její transformaci v českou národní instituci. A právě Matice česká přispěla k tomu, že tato instituce se stává postupně českou."

Uplynulo dalších 12 let, než se podařilo soustředit pozornost na podporu českého jazyka. Zásluhou Františka Palackého byl roku 1830 při Společnosti Vlasteneckého muzea zřízen Sbor pro vzdělávání české řeči a literatury české. Jak vysvětluje Pavel Muchka, Matice česká vlastně vznikla jako nástroj pro shromáždění financí na vydávání českých knih: *"Při tomto sboru se zakládá tzv. Matice česká, což byla pokladnice finančních prostředků určená na*

podporu vydávání české literatury. Původním projektem bylo vydání rozsáhlé české encyklopedie. Při vzniku této instituce stáli František Palacký, Josef Jungmann a Jan Svatopluk Presl. Všichni tři byli pověřeni přípravou encyklopedie, do které měli psát hesla."

František Palacký

Matice česká tedy byla zřízena v roce 1830, ale za datum jejího vzniku je považován 1. leden 1831, kdy vzniklo slavné provolání "Vlastencům naší národní literatury milovným". K prvním členům, z jejichž příspěvků byla činnost Matice financovaná, patřili příslušníci šlechty, nižší duchovenstvo a univerzitní studenti, čtenářské spolky a knihovny. Členství v Matici bylo považováno za vlasteneckou čest a povinnost.

Vydavatelská činnost byla zahájena v roce 1832 převzetím Časopisu Českého muzea. Mezi další aktivity Matice patřila propagace knih v českých zemích, kontakty s cizími vzdělávacími institucemi a podpora česky píšících literátů. Vedle toho Matice usilovala o prosazování češtiny do škol a úřadů.

Přestože se hlavní záměr zakladatelů Matice - vydat českou encyklopedii - nezdařil, vznikla v Matici stěžejní díla, která ovlivnila vznik moderní češtiny, jak říká dr. Václav Vaněk z Ústavu české literatury Filozofické fakulty Univerzity Karlovy: *"Matice česká se postarala o vydání Jungmannova česko-německého*

slovníku, tedy základního díla, které stručně řečeno dalo českému národu jazyk. Stejně tak v Matici vyšly ve 40. letech 19. století Palackého české dějiny. To je dílo, které národ orientovalo v dějinách a dalo mu představu o řádu a smyslu jeho minulosti. A v Matici vyšla i další stěžejní díla, jako Šafaříkovy Slovanské starožitnosti."

S nástupem Bachova absolutismu po roce 1848 došlo k útlumu činnosti Matice české, z jejího vedení musel odejít František Palacký. Jak říká Pavel Muchka z Národního muzea, k dalšímu rozvoji dochází až koncem 50. let 19. století: *"Významným okamžikem se stává začátek vydávání překladů všech Shakespearových děl od roku 1857 do roku 1879. Dá se říci, že do konce 19. století byla Matice česká největším českým nakladatelstvím."*

Nové období přišlo po vzniku Československa v roce 1918, kdy Matice česká nemohla spoléhat jen na členské příspěvky a začala získávat státní dotace. V letech druhé světové války byla činnost Matice české utlumena zrušením státní subvence a zákazem vydávání muzejního časopisu.

Plná činnost Matice české byla obnovena po válce. Byly zřízeny nové vydavatelské řady, zaměřené na přírodu, vědu a historii. Vydávání knih však od roku 1946 postupně přebíralo vydavatelství Orbis. Po roce 1948 byla činnost Matice jakož i jiných spolků omezena. V roce 1949 bylo znárodněno Národní muzeum, které převzalo vydávání muzejního časopisu a Matici bylo odňato vydavatelské právo. Matice česká se stala Společností Národního muzea a vyvíjela především přednáškovou činnost.

K svému původnímu poslání - tedy vydavatelské činnosti - se Matice česká mohla vrátit až po roce 1989. Dejme na závěr slovo Pavlu Muchkovi: *"Činnost Matice české se zaměřuje hlavně na literární historii. Zaměřuje se na osvětovou činnost to jsou přednášky, vycházky, zájezdy. Obnovila i vydavatelskou činnost. V roce 2005 vydala Životopis Františka Palackého od Josefa Pekaře s obrazovou přílohou. Kromě toho vydává tzv. matiční listy. Dále pak vydáváme čtvrtletně Zpravodaj Matice české, kde jsou informace o naší činnosti, tj. přednáškách, vycházkách atd. a o akcích Knihovny Národního muzea."*

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Program v rámci plánovaných sokolských oslav 90. výročí republiky **v sobotu 18. 10.:** 9,00-13,00: konference "Podíl Sokola na obnovení české státnosti" ve Valdštejnském paláci (Senát); 13,30-14,00: občerstvení v Tyršově domě; 14,00-16,00: Kulturní program: vystoupení sokolských folklorních souborů (Michnův palác Tyršova domu); 18,00-19,30: Gala Sokol - sportovní a kulturní program, nová hala Sparty na Balabence; 20,00-23,00: společenské a přátelské setkání zahraničních hostů - oficiální část a volná zábava s hudbou.

České Orfeum bratra Pšeničného počátkem července zaútočilo na naše smysly velmi rafinovaně, a to nádherným australským zfilmovaným provedením baletu Coppélia. Znovu jsme se mohli přesvědčit, že klasický balet není troskou minulosti, že je to dosud velmi živý druh současné kultury – i v Austrálii – a že přece jen dosud nenadešla doba, kdy nám bude každodenní vulgární krmí rugby, rugby a zase rugby. Bratr Ivo Pšeničný je jedním z těch, kdo nám to dovedou znovu a znovu dokazovat.

Květnové **kino Ponrepo** nám předvedlo poměrně nový český film Anděl Páně. Je to a není to pohádka. Je to pohádka, kterou však nemohou děti dobře pochopit, i když by se jim určité scény třeba i líbily. Nám dětem povyrostelejším a dospělým se to však líbilo velmi, a to snad i proto, že těm z nás, kteří snad s jistotou očekávají jistojisté otevření nebeské brány, bratr Čermák ponrepovským provedením tohoto filmu dal na srozuměnou co by nás mohlo nakonec jednou čekat i kdybychom se do toho ráje pochvíli i třebas protlačili. Pro ty z nás, kteří nebeský ráj nikterak neočekávají bylo však potěšením sledovat, jak si ten ráj představují čeští filmaři. A protože my Češi prý všechno bereme nejméně s jedním zrnkem soli a naši čeští filmaři se nedají z té české koleje jen tak dobře a lehce vyšinout, byla z toho jejich podání ráje úctyhodná hromádka smíchu a veselí. Něco jako Švejk v ráji... V červnu nám bratr Čermák promítl veselohru s Vlastou Burianem z r. 1934 Hrdinný kapitán Korkorán.

Jistě budete znát **plukovníka Jaroslava Nováka**. Patří mezi československé letce, kteří působili za druhé světové války v Británii a už od počátku padesátých let žije v Austrálii, a to v Newcastlu. Není tomu tak dlouho kdy mu bylo uděleno domovské právo v jeho rodných Benátkách na Boleslavsku a existuje o tom filmový záznam. Sokol doufá, že plukovník Novák bude letos přítomen vzpomínce na náš národní svátek v neděli šestadvacátého října v sokolském národním domě, kde pak bude onen filmový záznam promítnut a kde by také on sám pronesl pár slov. Doufáme také, že se při této příležitosti dostaví alespoň několik našich mladých „studentů“.

Není tomu dlouho, co jsme se zmínili o **pětaadvadesátileté paní Traubové**, původem z Brna, manželce již dříve zesnulého dětského lékaře dr. Trauba. Dnes již mezi námi není. Nejvyšší si ji k sobě povolal dvacátého května a její kremace se konala za účasti dvou z jejich příbuzných sem z Moravy dorazivších. Ti se sem dostavili z Ostravy a z Brna za doprovodu důstojného pána Jaroslava Šimka, jehož požádali, aby vedl pohřební obřad a jemuž také šlechetně uhradili letenku z Vídně do Sydney a ze Sydney do Vídně. Byli to jeden ze synů bratra zemřelé, pan Jaroslav Konečný z Ostravy a vnuk její již dávno zemřelé sestry Eleonory pan Ivo Valdhans. Ti si potom s sebou na Moravu odváželi nejen popel zesulý, ale i spěšně exhumovaný popel pana doktora Trauba. Paní Marie Traubová jako katolička kdysi svým sňatkem s ním zachránila svému manželovi život před odvečením do vyhlazovacího tábora kde zahynula celá jeho rodina. Zasluhou a pohotovostí bratra Petra Čermáka byla kromě Dvořákova Larga a české hymny při křesťanském obřadu důstojně zahrána i tklivá píseň „Zelení hájové“.

Jak právě napověděno, v Sydney se v souvislosti s pohřbem paní Marie Traubové na několik dní objevil i **páter Jaroslav Šimek**, který se s námi rozloučil v březnu po odvolání svým představeným, opatem želivského kláštera ve východních Čechách. Důstojný pán při té příležitosti také naprosto nečekaně, avšak k velké radosti věřících sloužil v neděli prvního června v kostele svaté Marty ve Strathfieldu českou mší. Jak se sám vyjádřil, dospěl k závěru, že dnes je jeho místo v želivském klášteře, nikoliv v Austrálii. Podle jeho vlastních slov trpí onen klášter velmi vážnými nedostatky a také finančními potížemi, které se teď důstojný pán snaží překonávat, a to přes všechny tam panující nesnáze. Jak se také dále vyjádřil, nebude to práce snadná. Zdá se, že je důstojný pán pln elánu a energie a že překonávat želivské potíže pokládá za úkol, který je jeho povinností splnit. Požádal také při mši přítomné věřící, aby pomohli v červenci u příležitosti světového sjezdu mládeže v Sydney českým poutníkům poskytnutím na několik dní přístřeší.

K nemalé radosti nás všech zvítězilo počátkem června v Basileji české reprezentační fotbalové mužstvo nad švýcarským teamem v poměru 1:0. Češi hráli bez svých již postarších výborníků jako jsou třeba Nedvěd či Baroš. Nebyl to ani zápas dramatický ani historicky pozoruhodný, a zasvěcení tvrdí, že Švýcaři hráli lépe a zasloužili si vlastně vyhrát. Nijakou zvláštní souhrou české mužstvo nevynikalo. Leč výhra je výhra a mužstvu je třeba blahopřát. Blahopřát je třeba i jeho českému trenérovi Bruecknerovi za všechny úspěchy českého mužstva pod jeho vedením sklizené, a tedy i za úspěch proti Švýcarům. Zápas se hrál v rámci dlouho připravovaného evropského poháru „**Euro 2008**“ a Česká republika byla zařazena ve skupině „B“ právě se Švýcarskem, Portugalskem a Tureckem. V následujícím zápase Češi prohráli s portugalskými favority 3:1. Absolutním vítězem soutěže se ve finalovém utkání proti mužstvu Německa stali Španělé.

To nám ten čas utíká, představte si, že tomu je letos už šedesát let, co učenci na universitě v Manchesteru sestrojili **první počítač**. Nedal se ovšem přenášet jako dnešní kompjútry, vážil totiž jednu a půl tuny.

Činští učenci se také činili. O devět let později, přesně 17. června 1967 vyzkoušeli v oblasti zvané LopNoor první čínskou **vodíkovou bombu**. Pokus byl úspěšný a tak se Čína stala světovou velmocí.

Poslední věci člověka – na to se většinou nerado myslí, tím méně o tom mluví. Ale když už se jednou člověkův čas naplní, pozůstali mnohdy nejsou v duševním rozpoložení vyjednat s pohřebním ústavem nejvýhodnější cenu a jsou jen vzácné výjimky, kdy toho není v jejich neprospěch využito. Jednou takovou výjimkou je společnost **Affinity Funerals** která zajistí ekvivalentní obřad za téměř poloviční cenu. Zřídka inzerují – jejich telefon je 02 9676 0707 (24 hodin 7 dní) a mají webový portál www.affinityfunerals.com.au.

V Bodalla Private Hospital v Kew, Melbourne zesnul **Jack Varney**, banjo player slavné australské kapely – dixielandu Graema Bella, která hrála asi tři měsíce v Československu v roce 1947. Jack se při své návštěvě Čech stačil zamilovat do Marušky Tučkové z Týnce nad Sázavou a svatba byla na Staroměstské radnici v Praze. Maruška Varney je členkou Sokola Melbourne. Na pohřbu se s Jackem rozloučil jeho bývalý „kapelmajstr“ ze zájezdu do Čech, třiadevadesátiletý Graeme Bell.

V Praze 8. května t.r. slavnostně otevřeli prodloužení trasy „C“ metra do Letňan. Byly vybudovány **tři nové stanice metra** – Strážkov, Prosek a Letňany. Provoz metra byl zahájen 9.5.1974. Dnes má metro celkovou délku 60 km.

A jeden **rekord**: 11. dubna 2008 došla na severní pól první Češka, čtyřiatřicetiletá Miluše Netolická.

Starosta a místostarosta města **Jeseník** přijedou do Austrálie navázat partnerství s lázeňským městem Moree. Rádi by se zde setkali též s krajany a setkání s nimi je plánováno na 8. října v našem sydneyjském Národním domě. Podrobnosti přineseme v říjnovém čísle.

Otěhotnět může žena i když je vynikající zpěvačkou. Takového stavu tudíž nejsou ušetřeny ani české mezzosopranistky. Podle zprávy z českého konsulátu v Sydney otěhotněla i **Magdalena Kožená**, pokračovatelka slavné Emy Destinové. Již ve stavu značně „pokročilém“ ve Vídni účinkovala na písňovém recitálu a „vyzařovala z ní pohoda a spokojenost“. Tak prý to vyjádřila rakouská agentura APA, která o vídeňském vystoupení této české zpěvačky referovala.

Lovec perel Bojar

CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě

15.30 - 16.30 hod. vždy v sobotu:

**5. a 19. července; 2., 16. a 30. srpna; 13. a 27. září;
11. a 25. října; 8. a 22. listopadu; 6. a 13. prosince**

Volejte Jane 0438 014 125

CESTOU DO EXILU (8)

Bořek Šindler

EXIL V PODALPÍ

Lidé prchali z Gottwaldova Československa všelijak. V roce 1948 nebyla ještě ani hranice s americkou zónou Německa ani hranice s Rakouskem obehnaná dráty s elektrickým proudem ani obklopena minovým polem. Hranice byly tehdy hlídány jen pohraničními strážemi o poměrně slabém počtu. V únoru spadlá železná opona však už byla přece jen namíste a přecházet hranici bez náležitých dokladů a mimo stanovené hraniční přechody bylo trestné. Nicméně desítky tisíc uprchlíků volilo raději nebezpečí ilegálního průniku a případné zadržení a následné uvěznění než život v područí komunistů bez pokusu o únik. Ale opustit Československo parádně vzdušnou čarou do svobodného Švýcarska? Ve všem komfortu a skoro s muzikou? Proletět prostě železnou oponou jen tak jakoby bez nejmenšího zadrhnutí – to se prostě zdálo k neuvěření. Žádné plahočení lesním houštím. Žádní slídící psi pohraničních stráží. Žádná starost o to, jsem-li už za hranicí a v bezpečí americké ochrany západní zóny Německa. Železná opona? Však ta opona byla jen oponou vzdušnou. Prokletit se jí – jaképak prokletění. Jen nastoupit do letadla a za pár hodin zase prostě vystoupit. Všechny tyto úvahy na mě dolehly spíše až později. Později, když jsem se potkával s československými uprchlíky, kteří těmi všemi nebezpečími prošli a já se svým únikem vzduchem, s pasem a výjezdní doložkou jsem se jim zdál i kapánek podezřelý.

Ale čo bolo to bolo, terazky som bol tým majorom. Majorom bez uniformy a hlavně bez groše. Jen ten kdo okusil život bez groše v bohatém Švýcarsku dovede pochopit... Curych je jakoby prostoupen protestantskou strohostí. Město je to staré, ba velmi staré, starší než Praha. Asi před dvaceti lety Curych slavil dvoutisící narozeniny. Pamatuje, jako město starých Helvétů, římskou okupaci staré Helvecie a v tehdejší době slulo jménem Turicum. Švýcarské Spříseženectvo – Schweizerische Eidgenossenschaft – bylo domovem dvou protestantských reformátorů. V Ženevě působil Calvin a v Curychu Zwingli. Ovšemže až dlouho po Husovi. Ten strohý ráz Curychu pravděpodobně vtiskla doba Zwingliho. Čistota je tam cítit a vidět všude – nebo alespoň bývala – a je to čistota, čistotnost stodvacetiprocentní. Nikde ani papíreček, nikde odpaďeček, nikde prostě nic co by uráželo oko chodce uvyklého na naprostý pořádek. Zatímco Praha hýří barokem a katolickou různobarevností, Curych návštěvníka obepíná tou chladnou strohostí, upjatostí a nadpozemskou čistotou. Není to strohost nepřátelská, je to strohost velice úslužná, nevtíravá, dýše bezpečím a spořádaností. Dýše ovšem také vědomím své finanční nadřazenosti. Tak nějak jako – co pohled to frank. Co ulice to banka. Prahou protéká nádherná řeka a město skýtá nádherné panorama Hradčan. Curychem se plouží potok, potůček jménem Limmat, vytékající z obrovského předalpského jezera. Curyšské jezero je ovšem nesporně dominantou města Curychu. Je to jezero obrovské a za ním se tyčí věnec Alp, za slunného počasí dobře viditelných. Ještě koncem devatenáctého století curyšské jezero zamrzávalo, tak jako pražská část Vltavy občas zamrzávala ještě do třicátých let minulého století. Pro mne samozřejmě po dvouhodinovém letu z Prahy dvacátého července 1948 byla nejpřitažlivější curyšská svoboda. Curyšské jezero pro mne za mne mohlo i nemuselo existovat a panorama vzdálených Alp bylo jen zatím nedostižným lákadlem Banky a franky mě jako žebračisko byly právě tak nedostupnostmi. A prázdnotu kapes jsem počal pocítovat hned pár krůčků za letištěm. Bez peněz ani do hospody ani do Curychu nelez. Ale do Curychu jsem vlezl svým příletem – a co teď?

Co teď? Teď bylo třeba se najíst a vyspat. Takový dvaadvacetiletý hoch se najíst nějak musí. Pravda, žádné konkrétní plány na své vlastní fyzické přežití jsem neměl. Avšak jakousi mlhavou představu o tom, jak se udržet alespoň v prvních chvílích nad vodou jsem přece jen choval. Městským autobusem jsem se rozjel do vnitřního města a cestou z letiště pozoroval všude ten božský klid a pořádek. V kapse jsem měl jen pár švestek. V tom nejlacinějším hotýlku – sice vykřičeném, ale na křik jsem neměl ani pomyslení – starého Curychu jsem přenocoval. Zwingli sem Zwingli tam, i Curych tehdy už choval pod tou svou protestantskou pokličkou svoje hříšky. Ještě večer jsem brknul do St.Gallenu své „staré“ přítelkyni Hanni Wehrlí a ráno hop na vlak a dveře Curychu se za mnou zavřely. Zatím se zavřely. Zavřely se i dveře vagonu a rychlík se rozjel směrem ku městu St.Gallen, tedy na severovýchod, pod Kostnické jezero, tedy jezero Bodamské. Čekal jsem až se objeví průvodčí. Už z dřívější návštěvy

té perfekci se téměř rovnající země jsem věděl co se stane. Pan průvodčí se objeví, v čisté a bezvadně vyžehlené uniformě, slušně věchny cestující pozdraví, požádá o lístky, procvikne je, poděkuje a diskretně zmizí. Zmizí jako duch. Ale běda tomu, kdo by přejel svůj určený cíl. Švýcarští páni průvodčí zaznamenávají - během toho dvorného procvikování - cíle cesty všech cestujících. Jak to dokážou je jednou ze záhad švýcarské konfederace a možná, že dnes už to ani nedovedou. Tehdy tím vynikali k údivu všech individuují ze země, kde odflinknout prohlídku jízenek patří k železničářskému bontonu, právětak jako nedbale „udržovaná“ uniforma a obhroublé zahouknutí na pasažéry... Ale už je tu St.Gallen, známé nádraží a poštovní úřad hned naproti... Telefon, fungující telefon a už jsem vystupoval nahoru nad město ku Gess-treppe. A už mě tu vítá Hanni Wehrli. Padli jsme si do náručí. Pozor ale, jen do náručí jsme si padli. Jen do náručí a ani o milimetr dál. Byli jsme skutečnými „jenpřáteli“ a ani o ten milimetrík nic víc.

Hanni byla mou věrnou a oddanou přítelkyní už z doby, kdy jsem v jejím městě, v městě St.Gallen, studoval. Zcela legálně a na tamnější Vysoké obchodní. Nedá se říci, že jsem toho nastudoval v St.Gallenu nějak moc. V létě 1946 jsem v Praze na Karlově universitě měl už za sebou nějakou tu státnici a nějaké to rigírosium, a vyrazil jsem na jeden semestr v říjnu 1946 do Švýcarska na zkušenou. Dávat na tu cestu korunku ke korunce vyžadovalo zásahu několika mágů, ale ti nakonec nějak zabrali. Po ukončení toho semestru jsem se měl hned vrátit do Prahy. Ale nevrátil jsem se - právě zásluhou Hanni - a ta znala kde koho - jsem našel „místo“ ve vesničce Pestalozzidorf v kantonu Appenzell a vrátil se pak do Prahy až někdy v květnu. Díky Hanni. Ona pracovala v redakci jedněch východošvýcarských novin, kde vedla inzerátní rubriku a věru už ani dobře nevím, jak jsme se střetli. Ona měla ze svého bytu kouzelnou vyhlídku na celé město a starobylý St.Gallen měla jako na dlani. U Hanni jsem se také v šestačtyřicátém roce seznámil s jejími mnoha švýcarskými kamarády a známými a o weekendech se chodilo na výlety a lyžovat. Byli to všechno mladší lidé - až na jednu výjimku - hoši i děvčata ze St.Gallenu a okolí, šveholili svou rodnou švýcar dyč - Schwyzer Dytch, Schweizer Deutsch, jistou formou středověké němčiny, které jsem nerozuměl - ale veselo bylo i přesto. Tou výjimkou byl jeden již tehdy ženatý chlapík, Eddy Glass, a s tím jsem nakonec zůstal ve styku až do odjezdu do Austrálie v roce 1950. Nebudu ale předbíhat.

Zamířil jsem tedy po příjezdu z Curychu se svým miniaturním kufirkem nahoru po vysokananánských schodech, na Gesstreppe, do Hannina kutloušku nad městem. Hanni mi nechala na známém místě klíč, tím jsem odemknul známé dveře a najednou pode mnou celé město jako na dlani. Tam jsem si oddychl, byl jsem tam skoro jako doma. Ovšem bez tajné policie, bez zatýkání, bez akčních výborů, bez závodních milicí, bez hesel o růžových zítřcích, bez všudypřítomných portretů všemocného učitele lidstva, bez parafernálií lidové demokracie. Byl jsem na svobodě. A tu jsem všude kolem sebe velice intenzivně vnímal, plnými doušky vpíjel, ba hltal. Večer jsme si tedy potom padli, jak již vzpomenuto, s Hanni do náručí. A ani o ten milimetríček dále. If you know what I mean.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Co Čech to lev? Nebo že by zvíře jiné, méně dravé leč náročné? Nu, zvažme to dobře. Točte se pardálové. Kdo by z nás starších tu melodii a ta slova té někdejší známé pražské odrhovačky neznal? Ono to vlastně šlo trošilinku jinak. Točte se dál párové, točte se pěkně do kola, to prý byla ta verše původní. Ale ať to bylo jak to bylo, točí se to všechno kolem kulantnosti té naší české mluvy. Kulantnosti? Nu, jak jinak nazvat tu její schopnost a nápaditost vyjadřovat se pohotově tak, že je to vlastně k neuvěření. Jen se trošku dnes pozastavme nad schopností naší řeči mít dvě množná čísla, dva plurály. Ale neříkejte! Dvě množná čísélka? Nu tedy, pravda to je i není. Samozřejmě - dovedeme to jen a jenom my čeští chlapci a muži. Jak jinak? Ne ovšem vždycky, a to potvrdí každá trochu protřelejší a zkušenější dáma, není-liš pravda? Jen my čeští muži to dovedeme, byť ne vždy - a jen za určitých podmínek. Helejte pane, slyším ze všech stran, helejte nekafrejte, nedělejte si z nás blázinky, my už ty va-

še triky známe. Jen ven s tím, jen s tím ven s těmi vašimi dvojími plurály. Dvojí plurály – co to ten chlapík už zase žvaní?

Takže vy nevěříte? Nevěříte na ty dva tvary množného čísla? Jen výhradně mužského? Číslo a číslo to jen výhradně mužské? Lidé, bďte! Nuže, muži čeští, do boje! Muži čeští anebo mužové čeští. Takže už to prasklo, je to už venku. Jak muži tak mužové. Zkuste si to v angličtině nebo si to převeďte do kompjúterkovštiny a pohoříte. Začneme ale u sebe samých. Jsme Češi nebo Čechové? Slováci mohou být jen Slováci, nikdy Slovákové. Rusi ovšem mohou být i Rusové. Peršané Peršané. Angličané Angličané. Skoti Skotové, Irové ale jen Irové. Srbi Srbové. Bulhaři Bulharové, s přidávěčkou obrazotvornosti. Italové jen Italové. Norové jen Norové, Švédové mohou být i Švédi. Moravané i Moravani. Slezané ovšem jen Slezané. Němci nejsou nikdy Němcové, ale Lužičané i Lužici – to by při trošce představivosti i prošlo. Ukrajinci jsou jen Ukrajinci a basta. Švýcaři jsou Helvéti nebo Helvétové, anebo dokonce – podle mluvy švýcarských Staročechů jsou to Švýcaráci. Kanaďani Kanaďané, Američani Američané. Belgičani Belgičané, Holanďani Holanďané. Eskymáci – jen a jen Eskymáci. Japonci jen Japonci, zatímco Australani i Australané a Římané Římané. Kam na to ta čeština chodila a proč si to tak pečlivě roztrídila ví jen sama Prozřetelnost a Bůh sám. Jsem si ale jist, že i vy teď na ten dvojí plurál pomaloučku už věřit začínáte.

Ale posečkejte prosím, ne ještě s Věstníkem nikam do koše. Ono té bohatosti ještě konec není. Je tu ještě to i ono. Ježci a ježkové. Kocouři a kocourové. Voli a volové. Fanatici a fanatikové. Páry a párové. Pardáli a pardálové. Lvi a lvové. Jen však beráni, jen býci. Jen si ale takového býka zmenšete a ejhle – co nešlo, jde! Býčci, býčkové. Beránci, beránkové. Sýčci, sýčkové. Jen holt ale ti králíci a jen ti zajíci, byť zající a zajíčkové a králíčci a králíčkové, avšak jen ti blbci, pitomci a břidilové. Na druhé – ovšemže jen té straně mužské - Pepíci a Pepíkové (přímhouříme-li alespoň jedno očko), truhláři a truhlářové, učitelé a učitelové, dědici a dědicové, výlupci i výlupkové, stolaři a stolařové, Vršovci a Vršovcové, pěvci a pěvcové, ševci a ševcové, Pražáci a Pražané, Brňáci a Brňané, Ostraváci/Ostravaci a Ostravané, Plzeňáci a cože? Plzeňané? Nikdy. Ale Smíchováci a Smíchované, to prosím ano. Jen řezníci, jen uzenáři. Krejčí a krejčové? No, prosím. Jistě mně dáte ale zapravdu, že když řekneme dva staří Češi, mohou to být třeba nejen staří Češi jako národ, ale i dva postarší čeští páni. Dva postarší čeští pánové. Řekneme-li však staří Čechové, nemyslíme tím postarší české pány, alebrž dva příslušníky našeho bodrého, udatného, statečného, srdnatého a dokonce i často vykutáleného českého rodu. Ale já tuším s čím teď na mě vyrukujete. Že tydlencty dvojí plurály, ta dvojí množná čísla, existují nejen výlučně při rodech mužských, ale také jen v rodech mužských životných. Žádní tedy neživotní kamenové, bezživotní krumpáčové, počítačové, zubové, bleskové, domové, mrakové. Stálo mě to sice nejednu bezesnou noc, ale vystřelím si to, vystřelím. Již vkládám patronu, ba již mířím a bum: hrobové se otvírali. Ano prosím, neživotní hrobové se otvírali a protože se z hrobů staly hrobové, nejsou už to TY hrobové, nýbrž TI hrobové. Anebo že by se byly přece jen otvíraly? Zelené háje/zelení hájové...

Nu prosím, vážení, není to žeň bohatá? I kdyby nám někdo tvrdil, že tyhlety dvojí plurály, tahleta dvojí množná čísla, že to je něco tak jakoby ani nezaznamenaného, zaznamenaní vůbec ani nehodného, že se tím nechlubíme a chlubit nemusíme a nebudeme, že ani o tom nijak nepřemýšlíme, že to bereme jako housku na krámě, že to ani nestojí za povšimnutí – vězte, že tomu tak není anebo alespoň být nemá. Že je to, určitě je to naše česká specialitka a rozmnožuje se jí ta rozhýřená rozmanitost naší rodné řeči... Ale mám na jazyku tu vzácnou chuť té rozmanitosti a vychutnávám si ji a málem bych byl zanedbal něco dost podstatného. Ono se tedy řekne dvojí plurál, ale uvědomujete si, že jen v tom prvním pádě? A že jakmile zabřednete do pádů dalších, že už ten dvojí plurál je ten tam? Češi, Čechů, Čechům, Čechy, a právě tak Čechové, Čechů, Čechům, Čechy a tak dále. Jak se pustíte do skloňování, už je to zase všechno v jednom chumlu. Pražani, Pražané – Pražanů. Vltavani, Vltavané – Vltavanů. Moravani, Moravané – Moravanů. Muži, mužové mužů. S malou výjimkou, s tou kterou v pátem pádě voláme: Češi, Čechové! Muži, mužové! Nu prostě – opět už se ocitáme, s hrdoostí v srdci, v tm našem českém bludišti. A bludiště to je, ta naše čeština. Ale projít se občas bludištěm není k zavržení. Je to spíše k navržení a projít se jím se neostýchejme... A znovu upozorňuji – až budete zas jednou chtít oslňovat cizince těmi třemi tisíci třístatřicetitřemi stříkačkami nebo tím strčprstskrzkrkrem nebo naolejováním či nenaolejováním Julie, nezapomeňte, že čeština přímo hýří i jinými zákeřnými chytáky. Nelíbí-li se vám výraz „zákeřný chyták“ – pojmenujme to

třebas pastí na cizinečky, ale je to rarita, je. Jen se nad tím zamyslet. Jen se pozastavit. Vypnout hrud. Máme prostě dva mužské plurály, dvě mužská množná čísla. Nezní to hrdě? Takoví Angličané mohli třeba s tím svým anglickým řečovým otesánkem dobýt těch osm či kolik desetin globu, ale kampak na nás. My máme dvě množná čísla, heč.

ANATOMY OF A SATELLITE by Dana Adams SCHMIDT - recenze knihy *Bořek Šindler*

Záslouhou bratra Petra Čermáka se na mém pracovním stole ocitla jedna velmi pozoruhodná knížka. Je to knížka vydaná v Londýně v roce 1953 a omezuje se na vývoj událostí v satelitním Československu zhruba do konce roku 1952. Autorka nezachycuje ještě ani události kolem Stalinova úmrtí, analyzuje však dopodrobna vývoj komunistických tendencí a jejich vládu po ukončení druhé světové války až právě do roku 1952. Protože jsem odešel z republiky již v roce 1948, je to pro mne studie velmi informativní.

S obzvláštní důkladností popisuje kniha sled událostí během onoho osudného února v roce 1948, zabývá se podrobně příčinami resignace nekomunistických ministrů, způsobem nátlaku Gottwalda na izolovaného presidenta Beneše při jeho jednáních s ním během únorové krise a jinými podrobnostmi těch dnů. S obzvláštní důkladností je také pojednáváno o vytvoření a neblahé činnosti oněch tak zvaných akčních výborů, které se pak ukázaly být hlavním nástrojem bolševického puče v poklidném a celkem nic moc tehdy netušícím Československu. Kniha se ovšem také zabývá po únorovém utahováním šroubů komunistických násilníků. Nejprve byly utaženy ovšem všechny šrouby proti všem „kapitalistickým“ a jiným nekomunistickým odpůrcům nového režimu. Čistka následovala čistku, docházelo k hromadným zatýkáním a odstraňováním všech „kapitalistických“ elementů. Nicméně, a kdo by to byl řekl, kdopak by to byl čekal, komunistická mašinerie se počínala opotřebovávat, zastavovat, dělníci začali hartusit a stranu ignorovat, nadcházela krise dosud nedokončené pětiletky. Bylo třeba hledat a nalézat „pravé“ viníky – a začínaly čistky v komunistických řadách, a to především v hlavách strany.

Autorka velmi poutavě líčí jak začalo docházet k vytvoření „protikosmopolitní“ atmosféry. Jak začali být odstraňováni a zatýkáni „kosmopolité“ jako Slánský, Geminder, Bareš, Frejka, Fuchs, Lomský, Šling, Rajcín a jiní. Najednou z nich byli Zionisté a najednou přijímali rozkazy z kapitalistických center včetně Jeruzaléma. Tyto čistky ve vlastních komunistických řadách nebyly zřejmě ještě v době publikace této knihy ukončeny, Stalin ještě dýchal, dýchal – dodýchával – i Gottwald, leč autorčiny závěry se ubírají správnou cestou a dalším vývojem pak byly potvrzeny.

V knize jsem se také dočetl o Gottwaldově mládí. Ve dvanácti letech se dostal z rodné Moravy na truhlářinu do Vídně a tam zůstal až do svých osmnácti let. Pilně četl kdeco. Cítil se tam Čechem, Čechem utlačovaným a vysmívaným. Jako na truc tam rád zpíval česky české písničky – a toto ve Vídni posílené češství mu prý zůstalo dědictvím až do presidentství. Na rozdíl třeba od Slánského – muže jasně sledujícího linii Moskvy – dovedl prý Klement Gottwald prosadit své češství i vůči Stalinovi a byl úhlavním nepřítelem „kosmopolity“ Slánského, který dosáhl svého partajního zenitu ve Varšavě v roce 1947 při zakládání Kominformy, pokračovatelky dřívější Kominterny. Zdá se, že autorka bude v těchto věcech mít v podstatě pravdu. Gottwald skutečně nikdy neupadl v očividnou nemilost Kremli.

V knize jsem se, bohužel, nijak nepoučil o původu autorky, ale ona sama se prohlašuje za žurnalistku. Soudil bych, že původu českého. Věnování zní: „To my mother, without whom this book would never have been written.“ Kniha je sice psána anglicky, ale onou precisní angličtinou tak obvyklou u pisatelů s původní mateřskou řečí českou. Výborné, záživné a zajímavé čtení. Vřele doporučuji všem a zejména těm, kdo onen počátek padesátých let doma neprožili.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?

FREE LOAN CAR
All Vehicle Servicing & Repairs!

Daniel Chermak, Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly

Ph: 9976 3255 Also open Saturdays 7.30 - 12pm

**SOKOLSKÁ RESTAURACE V NAŠEM
NÁRODNÍM DOMĚ POD NOVÝM VEDENÍM
JE OTEVŘENA KAŽDOU SOBOTU OD 15 DO 22 HOD.**

V klidném prostředí s příjemnou obsluhou na Vás každý víkend
čeká nový a vzrušující jídelníček, z kterého si určitě vyberete

Vaši oblíbenou českou a slovenskou specialitku.

K našim pochoutkám podáváme fantastické české pivo
a nenahraditelnou českou minerální vodu.

K dostání jsou také neodolatelné zákusky, pravý československý
chléb, knedlíky a jiné delikatesy.

Velké bezplatné parkoviště a klimatizace.

**Místa i oddělenou místnost pro soukromé
oslavy si je nutno předem rezervovat**

NA: MOB 0413 410 240,

V SOBOTU NA 9452 5617

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

- Aerobics:** Every Tuesday night 8.00 pm.
Nohejbal: RING JERRY Mob. 0407 940 570 **EVENINGS ONLY**
Volejbal: Young team: RING DANIEL 0402 477 744
Friday team: Every Friday night 8 pm
Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm
on the dates advertised for children's
gymnastics on the pages of this issue.
- Children:** Same Saturdays as volleyball above from 3.30 to 4.30 pm
on the dates advertised on the pages of this issue.
Call Jane 0438 014 125
- Other sport activities:** Any time by arrangement to fit-in with the above.
FOR HALL BOOKINGS RING PETER Mob. 0429 927 388 .

Restaurant / Dining:

Our favourite dishes in air-conditioned comfort.

OPEN: Saturdays 3 pm to 10 pm.

Separate premises available for private parties.

FOR MORE INFORMATION AND BOOKINGS RING

Mob. 0413 410 240 or SAT 9452 5617

BOOKINGS ESSENTIAL

ADJACENT LARGE FREE PARKING AREA

**FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS
WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK",
SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:**

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel

\$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

Celá stránka \$ 240.00 / 100.00

Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00

Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00

Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

